

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

A bolygó hollandi

A mi bolygó hollandink nem a tengerész-
sora félelmetes vészhozó kapitánya, akit
Teo Richárd is megénekelt dalművében. A
bolygó hollandink husból és vérből való em-
modern kortárs, egyébként pedig Amszter-
dam szülött és Teo Osterhausennak hívják.
közös vonása azonban megvan a regebeli
nánnyal, hogy ő is a tenger hullámain hany-
kik szüntelenül, más és más tájak felé haj-
tandos vére, mert passzionátus világgörül-
Teo Osterhausen hajója e pillanatban
naporeban horgonyoz, ide érkezett családja-
napokban és most kissé megpihen. Min-
ka és joga is megvan arra, hogy kinyugod-
agát, mert négyszázötvenezer kilométert
ott már maga mögött eddig, szakadatlan
sorlósaiban. De hát ha ideje és vagyoni hely-
sengedi, hogy ilyen nagy utazásokat tegyen
a mi bolygó hollandink, úgy mi nem szá-
szunk erőfeszítésein, sőt ellenkezőleg, iri-
ük őt, hogy ezt megtehesse. Mert valóban
nagyobb gyönyörűség, mint az utazás. Re-
kényünk-kedvünk szerint a világ mind a
tája felé, mint a madár, megismerni ide-
tájakat, idegen szokásokat, idegen embere-
látni a különböző vidékek, országok arcu-
látottságaik ezer és ezer változatában, szí-
n.

Bizony nagy élmény, sőt bátran állíthatjuk,
minden élvezetnél külön gyönyörűség
százás. Különösen ma, amikor a rohamosan
közlekedési technika révén áthidaljuk a
megő időt és játszi könnyedséggel veszünk
nkba a földön minden messzi és azelőtt meg-
lithetetlennek látszó teret. Rohannak ket-
négyes sín pályán a villám vonatok, gépkö-
rohognak már át a Saharán, s a legmo-
tebb utasszállító repülőgépek már nemsoká-
rehetővé teszik számunkra, hogy órák alatt
ük Amerikát és Ázsiát minden távolkeleti
táját. Csak egy nagy baj van. Hogy ami-
már mindent ezüsttálcán hoz számunkra a
adás, legtöbbször nem tudjuk mélyseges moz-
ragyunkat kielégíteni. Nem tudunk az uta-
hívó szavának eleget tenni, nem tudunk
szí utra kelni, ami a legnagyobb felszabadu-
a legszélesebb szabadságot jelenti számunk-
Számunkra nem jelent semmit a közlekedés
erészebb álmainak megvalósulása, mert nem
zzük az utlevelet, vizumokat, vonatot, repü-
pet és a többi költségeket. Így méltán ért-
p, hogy némi irigységgel veszünk tudomást
erence olyan kiválasztottjairól, mint az
említett hollandi, aki korlátlanul hódol-
az utazás gyönyörének. Megismerheti, él-
heti az egész világot az egyenlítő tájak buja
pájától a kristályos hidegen áttetsző fjordo-

De vajon tényleg olyan gyönyörű-e ez a
g, amilyennek békeemlékeink szírványszí-
fátyolán át látjuk, amikor még nem volt
munkra délibábos elérhetetlenség az utazás?
Osterhausen megadta erre a feltétlenül kér-
re a választ egy singaporei újságírónak, aki
gkérdte tőle, hogy mit látott, tapasztalt
szásai alatt? A válasz bizony szomorú volt és
brándító. A hollandus családottan jelentette
hogy a világ egyetlen pontján sem sikerült
égig békét, meglegedést, boldogságot látnia.
erre csak járt, mindenütt bizalmatlanságot,
tékenységét, gazdasági elzárkózottságot ta-
szalt, nyugtalanságot, hadi készülődést vagy
bradalmakat látott. Meddőnek és hiábavaló-
látja egész utját, mert nem volt belőle
öröme, semmi lelki örülése. Most már csak
a végső reménye, hogy távol minden civilizá-
tól és kulturától, valamelyik lakatlan szige-

A TENGERÉSZET NAGY ÜNNEPE CONSTANTÁBAN

Öfelsége és a kormány tagjainak jelenlétében zajlott le a nagy-
szabású ünnepség. Temesvár méltó módon emlékezett meg
a tengerészet napjáról

Öfelsége nagy beszéde a határok védelméről

Constantából jelentik: A román tengerészet
nagy ünnepet ült, patrónusának napját s ebből az
alkalomból fényes ünnepségek zajlottak le a kikötök-
ben. A constantai ünnepségen megjelent Öfelsége II.
Carol király és a kormány több tagja.

Az uralkodó reggel kilenc órakor érkezett Con-
stantába. A kikötőben Calinescu miniszterelnök, Teo-
dorescu tábornok tengerészeti és légügyi miniszter,
Popescu királyi helytartó, Barnuneanu viceadmirális
és Cristescu tábornok-prefektus fogadták. Nicolau
tábornok, Constanta polgármestere kényeret és sőt
nyújtott át az uralkodónak. A király és kísérete ez-
után a Luceafarul yacht fedélzetére szállott fel.
Mihai nagyvajda trónörökös pedig a tengeri erők
parancsnokának kíséretében a Mária királyné tor-
pedórombolóra ment és itt történt meg Mihai nagy-
vajda trónörökösnek a tengerésztitkerek közé való
felvétele.

Öfelsége beszéde

Öfelsége a király a tengerészeti ünnepségek al-
kalmával a Basarabia hajón Teodorescu tengerészeti
és légügyi miniszter beszédére válaszolva a követ-
kező beszédet mondotta:

Miniszter ur. Szeretett bajtársak!

Senki előtt sem titok az a szeretet, amely-
lyel tengerésztünk iránt viseltem s ezt a

ten talán megtalálja nyugalmát és megszabadul-
hat azoktól az emlékektől, amelyeket számára
ez a félmillió kilométer jelent.

Ime, egy világgörülű utazó tapasztalatai,
aki korlátlan szabadsággal és anyagi hatalom-
mal rendelkezett. És mégsem tudta sem az örö-
met, sem a nyugalmat megvásárolni, bárhol is

A Luceafarul hajón Cipron püspök istentiszte-
letet celebrált a háboruban elesett tengerészek em-
lékére. Felolvasták a tengerészet hősi halottainak
névsorát,

emlékükre virágkoszorút dobtak a tengerbe
és a jelenlévők kegyeletes hallgatással adóztak em-
léküiknek. Előben a pillanatban repülőgépraj haladt
el a hajók fölött és hatalmas virágkoszorukat dobott
a hajók által formált négyszögbe.

Öfelsége a király ezután kiosztotta a kitünteté-
seket

az arra érdemes tengerészek között.
Az ünnepségek befejeztével ebéd volt a Basa-
rabia hajófedélzeten.

ÚJ KIKÖTŐ ALAPKÖLETETELE

Délután az uralkodó, a miniszterelnök, a tenge-
részeti és hadseregfejlesztési miniszter Tassuba
utaztak és résztvettek az új kikötő alapkövetési ün-
nepségen. Az alapító okmányt maga II. Carol király
helyezte el.

Az okmány szövege a következő:

„Mi, II. Carol, Isten kegyelméből és a nemzet
alvartából Románia királya, a megváltás 1939-ik
évi augusztus hónapjának tizenötödik napján Mihai
Alba Iulia nagyvajdája, Románia trónörököse, az
állam méltóságai, Armand Calinescu miniszterelnök,
Paul Teodorescu tábornok, tengerészeti és légügyi
miniszter jelenlétében elhelyeztük annak a gátnak
alapkövét, amely megvédi a tenger hullámaiktól Ta-
ssul kikötőt, ahol védelmet bíldnak egy királyi
haditengerésztünk, mint a kereskedelmi tengeré-
szet hajói is. Ez a fontos munka, amelyet román
mémőkök végeznek a kikötők és a vízi közlekedés
igazgatósága vezetése alatt, minél előbb járuljon
hozza drága tengerésztünk fejlődéséhez.”

A constantai ünnepségeken a kormány tagjai kö-
zül még részt vettek Mitita Constantinescu, Gri-
gore Gafencu, Corneteanu, Silviu Dragomir, N.
Zigre, I. Bujoiu, Titeanu, Sidorovici, V. Toni, Nae
Popescu, Ion Marin, Sadoveanu és M. Serban.

szeretetet ebben az évben még jobban hangsú-
lyozni akartam szeretett fiamnak a királyi
tengerészet tisztjei közé való beírásával. A
hogy a miniszter ur nagyon jól mondta, az el-
mult év eredményes volt tengerésztünk szá-
mára, igazi előrehaladást jelentett ugy anya-
gi, mint erkölcsi szempontból. Felfogásunk

keresett egy kicsinyke boldog, multba feledke-
zett édenkertet. Ne busuljunk tehát, hogy kény-
telenek vagyunk itthon maradni vesztes, mert
egy sincs olyan utlevél és vizum, amelynek
birtokában eljuthatnánk ma már a tiszta öröm
és enyhe béke valamely elrejtett országába.
(Flaneur.)

abban az eszmében gyökerezik, hogy a tengerészet nem játék, hanem elsősorú eszköze szerzettségünk megnyilvánulásának mint a nemzetvédelem szempontjából, mint külkereskedelmünk kiterjesztése szempontjából. Az elmúlt évben beszéltem a tengerészet önfeláldozó lelkületéről, s ez a mai napon még inkább kiteljesedett. A Mircea nevű új iskolahajó érkezésekor remélem, hogy a román tengerészek hitét felfokozza, a tengerészek képességeit teljessé teszi. Mind többet hajóznak, mondhatni az egész világon, az erő és képességek megnövekedése még hatalmasabb lesz. A nemzetvédelem szempontjából a tengerészet felszerelésére tett erőfeszítések mutatják, hogy az ország vezetői elhatározták a tengerészet megerősítését, amennyire eszközeink engedik a tengerészet nagy testvére, a szárazföldi hadsereg fejlesztése mellett. A nemzetvédelem három szoros egységben álló eleme, a szárazföldi hadsereg, a tengerészet és a légvédelem tudatában vannak annak, hogy a felelősség nagy napján teljes lelkükkel ott lesznek a kötelességteljesítésnél. A multak példája, azoké, a kikről ma megemlékeztünk, ennek a lelkületnek kezessége és biztatása a határok minden védője előtt.

A határoknak ez a védelme, amely acélhít legyen minden román lelkeben s nemcsak azokéban, akik katonai egyenruhát hordanak, az összes románok lelkének megingathatatlan szikláját képezze. Az a meggyőződés, hogy ami román, azt nem adtuk oda és ami a miénk, azt megvédelmezzük. Ha valaki a békét szereti, tudnia kell, hogy az egyszer megvont határaink nem változnak meg a világhatalmak válságában nélkül. Tudom, hogy ez az összes igazi hazafiai hite, mindazoké, akik természetesen határaink között laknak. Tudom, hogy ez tengerészeink hite, akik a fenyegetés pillanatában meg fogják tenni kötelességüket, abban a meggyőződésben, hogy határainkat védve, az emberi civilizációt védik. Ezzel a gondolat-falakkal meg azok emléke előtt, akik életüket áldozták fel nemzetünk dicsőségéért és jövőjéért s poharamat azokra emelem, akik holnap, ha szükség lesz, védelmeznék fogják azt, ha nem lesz erre szükség, mintha meg tudják őrizni büszkén a román lobogó tekintélyét. Eljen a királyi tengerészet!

A jelenlevők szünni nem akaró éljenzéssel fogadták Öfelsége, a király beszédét.
ÖFELSÉGE ÉS A TRÓNORÖKÖS VISSZATÉRKEZETT BUCURESTIBE

Az udvarnagyi hivatal közli, hogy Öfelsége a király és Mihai nagyvajda a „Lucafarul” királyi yachtal visszaérkeztek utazásukból és Constantában léptek partra. A kikötőtől a fővárosig vonattal tettek meg az utat.

A TENGERÉSZET ÜNNEPE TEMESVÁROT

Temesvárott verőfényes időben folyt le kedden a tengerészet ünnepe. A Múmalom közelében a Béga-n feldíszített uszályhajó állott, amelyen összegyűlekezett a polgári és katonai hatóságok számos vezetője és nagyszámu közönség. Ott volt többek között Clupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Giormaneanu csendőrezredes, Table Nicolae dr. városi főjegyző, Jucu országőrpáncosnok és sok más előkelőség. Teljes számban megjelentek a Temesvárott tartózkodó begai hajók tisztjei is.

Tiucra Patrichie dr. főesperes, Imbroane Ioan jözsefvárosi görögkeleti plébános és Manailovici diákónus segédletével vízszentesi istentiszteletet tartott, amely alatt a vasutasok Lyra énekkara Secosan karnagy vezényletével a rezonanzóriumokat énekelte. Utána a tengerészet hősi halottainak lelki üdvéért gyászistentisztelet volt. Tiucra Patrichie dr. főesperes tartott azután beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy

a tengerészet összeforrott az egyszázal, aminek bizomsága, hogy a Boldogságos Szűz Máriát válsztotta védőjéül.

Szólt a vízi utak jelentőségéről és arról, hogy Carol király Öfelsége alatt a román tengerészet milyen nagy fejlődésnek indult. Azután kegyelettel emlékezett meg a tengerészet hősi halottairól, akiknek emlékére a beszéd végén horgonyalaku koszorút bocsátottak a Béga vizére.

Clupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár rámutatott arra, hogy a helytartóságokat különböző folyókról és a tengeről nevezték el. A román néplélek mindig ragaszkodott a vízhez és a közép sohasem úgy mondja, hogy melyik város környékéről, hanem hogy melyik folyó völgyéből való. Romániát a természet nagy és kis vizekkel látta el, amelyeknek hasznát a nép látja. A tenger módot adott az országnak a kereskedelmi hajózás létesítésére és a haditengerészet kifejlesztésére.

Az egész országban folyó tengerészeti ünnep.

ségekől a temesi helytartóság is kivieszi a maga részét

és egyben kegyelettel áldozik ama tengerészek emlékének, akik kötelességük teljesítése közben életüket áldozták.

Volbura-Nasturas alezredese beszélt ezután a tengerészet fejlődéséről a tutajtól a mai modern hajókig. A vizeken keresztül lépett a román nemzet a népek nagy közösségébe. Néhai I. Carol király Öfelsége is a Dunán érkezett, az országba. Eminescu, Goga, Alexandri és a román nép más költői lelkesedéssel énekeltek meg a vizeket.

Nem szabad sohasem sajnálni az áldozatokat a hadi és kereskedelmi flotta fejlesztése érdekében.

II. Carol király Öfelsége a tengerészet iránti megbecsülését is azzal juttatta kifejezésre, hogy Mi-

hai nagyvajdát e napon nevezte ki tényleges résztszítte.

Az ünnepség, amelynek rendezésében külvolbura-Nasturas alezredes szerzett érdeme Lyra énekkar által énekelte királyhimnusszal ért. Utána a Regatta, a CFR és az Előre egyesületek csolnakfelvonulást rendeztek. V. közönség az Alion gőzösn sétahajózást tett.

JUGOSZLAV LAPOK MÉRLETO CIKI ÖFELSÉGE BESZÉDERŐL

Valamennyi szerdán reggel megjelenő szláv lap közli az Öfelsége, II. Carol által kedden, Constantaban elmondott beszédek hangszólózzák a beszéd főbb r különösen azokat, amelyekben az uralkodó mária határainak sérthetlenségéről szól

Oroszország ismét új követelésekkel lépett fel

Lassu mederben folynak a vezérkari megbeszélések is

Londonból jelentik: Angol diplomáciai körök a moszkvai angol-francia-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban olyan híreket kaptak, hogy a Szovjet új követelésekkel lépett fel. Ezek a követelések meglehetősen súlyosak, mert az angol külügyi hivatal máris érintkezést keresett a londoni francia ügyvivővel. A vezérkari megbeszélések eszerint épp oly vonatottan haladnak, mint azok a tanácskozások, amelyeket Strang folytatott. Az új követelések egyelőre két pontból állanak: a tárgyalásokat szélesítsék ki, míg a másik szerint a szovjetkormány azt szeretné, hogy keletázsiai fegyveres összetűzés esetén a nyugati hatalmak siessenek segítségére.

Rigából jelentik: Moszkvai jelentés szerint arra a közvetlen szovjetkérdésre, hogy mi lenne Franciaország és Nagybritannia tényleges állásfoglalása, ha Japán és a Szovjetunió között katonai konfliktus keletkezne, a francia és angol megbízottak habozó választ adtak.

Ez a kérdés a moszkvai katonai tárgyalások első nehézségét képezi.

A tanácskozások a Spiridonsky kastélyban foly-

nak feltétlen titoktartás mellett. A szovjet tiszteknek megtiltottak minden érinkeztést csupán a külföldi kiüldöttségek tagjaival, h még a szovjet bizottság tagjaival is.

Az Egyesült Államok moszkvai nagykövetségén egyórás megbeszélést folytatott Moszkva szovjet-orosz külügyi népbiztossal. Ezzel kapcsolatban az Egyesült Államok nagykövete F.velt elnök személyes üzenetét adta át a ügyminiszternek az angol-francia-szovjet tanácskozások érdekében.

Egyes feltevés szerint a nagykövet, mint Molotov találkozása egyszerű udvari látogatás volt, viszont mások szerint Molotov és Egyesült Államok nagykövetének az angol-francia-szovjet katonai tanácsko idején történt találkozása, amely egy óra szat tartott, óriási jelentőségű.

A német lapok, élükön a Völkischer bacher-rel fenntartják azon értesüléseiket, az Egyesült Államok nagykövete Rooseveltnök üzenetét tolmácsolta az angol-francia jet tanácskozások meggyorsítása ügyében

A Pietroaia állomáson történt hatalmas vas szerencsétlenség megdöbbenő részletei

Kettészakadt a szerelvény és több kocsi kisiklott

Bucurestiből jelentik: Csak most bontakoznak ki annak a borzalmas vasúti katasztrófának a részletei, amely vasárnap hajnali három óraker történt Pietroaia vasúti állomáson és amelynek tizenhárom halottja és rengetek sebesültje van. A vasút és a rendőrség részéről lefolytatott hivatalos vizsgálat eddig a következőket állapította meg:

A 2.001. számú személyvonat, amely szombaton éjjel után indult Bucurestiből Szebenbe,

Amerika Alaskában kívánja letelepíteni az Európából kivándorolt zsidókat

Washingtonból jelentik: Ickes belügyminiszter hétfői kijelentésében azt tanácsolta, hogy Alaskában a bevándorlás elleni korlátozásokat szüntessék meg és tegyék lehetővé európai zsidók bevándorlását új ipari és gazdasági ágak alapítására. A jelentés szerint Alaska Amerikának nyereszterményekben egyik leggazdagabb és fejlődésre legalkalmasabb területe. A bevándorlási korlátozás megszüntetésével az Európából kivándorló zsidók Alaskában olyan ipart tudnának megalapozni, amilyen az Egyesült Államokban még nem volt. Alaska éghajlata ugyanolyan mint Skandináviáé és ugyanolyan nyersanyagokkal rendelkezik, mint a Skandináv félsziget. Míg azonban Alaskának ezidő szerint hatvan százaléka van, addig a Skandináv félsziget tizenegynegy millió embernek ad kenyeret.

Lemond a magyar képviselőház elnöke

Budapestről jelentik: Az „Az Est” értesítése szerint bár Darányi Kálmán házelnöki betegségéből napok óta javulás mutatkozik, mégis politikai körökben biztos veszik, hogy állapotára való tekintettel, lemond a házelnöki tisztségéről.

Pietroaia állomáson kisiklott. A 16 vag álló vonat kettészakadt, több kocsija felfő és összetört. Azonnal megkezdődtek a munkálatok és az összetört vagonok alól a töösztagok tagjai

borzalmasan összeronesolt testű halott szedték ki, számszerint tizenhárom

és rengeteg sebesültet, akiknek száma elhatvanötöt. Irtozatos képet mutatott a fényben a kicsiny állomás, amelynek két vágánya el volt torlaszolva a szerencsés járt vonat romjaival. A sebesültek jajg messzre hangzott el és kísérteties lát nyújtottak a fákiyfény mellett dolgozó n osztagok. Az állomási irodák rövidesen jajgató sebesültekkel teltek meg és a r vonat, valamint a környék orvosai fardahnul kötözték a sebesülteket. A sebesülteket nyolcan állapotra súlyos. A sebesülteket 7 óra 45 percker szállította el a mentővont

A pietroaiai állomásfőnök vallomása rint a szerencsétlenség hajnali 3 óraker törté. A vonat előírászerűen a második vág futott be. Amikor a mozdony a bejáró v elhagyta,

vártdanul kisiklott és mintegy 50 métfutott a talpfákon, majd felborult, m után rántva a szerkocsit.

A podgyászokcsi teljesen összetört, úgygza a turnu-magurelei III. osztályos közvetlcsi. A kocsi széttört ablakai több utast h san megsebesítettek és a padok szilánkjai tén több utast megöltek.

Valamennyi sebesültet elsősegélyben szesítették a mentővontat orvosai, majd a házi ápolásra szorultakat beszállították a tti Bratianu és katonai kórházba. A katas fia 13 halottjának eltemetésére az ügy megadta az engedélyt. A szerencsétlenség nak kivizsgálása folyamatban van.

Berchtesgadenben négyhatalmi konferenciában állapodtak meg, amely megtárgyalná az időszerű kérdéseket

számtalan külpolitikai helyzet. Európa fővárosaiban azt hiszik, hogy állítható a háború. Burckhardt danzigi népszövetségi főbiztos bejelentései sikertelenül végződtek. Mussolini legközelebb ismerteti a tengelyhatalmak követeléseit

Danzigból jelentik: Burckhardt danzigi népszövetségi megbízott Berchtesgadenből visszatér, a külföldi sajtó képviselőinek az alábbi nyilatkozatot adta át:

— Nem voltam Genfben és nem folytattam megbeszéléseket a Népszövetség főtáskájával. Ezenekben nem szándékoztam menni. Rövid utasítottam Németországban és ennek folyamán ismét volt eszmecsere folytatni a Danzigra vonatkozó belső kérdésekről.

A németországi ut eredményére vonatkozó beszámoló Burckhardt csak annyit válaszolt, hogy nem mond le a danzigi kérdés békés rendezéséről. Közölte, hogy Kodaczky danzigi lengyel főbiztos és Greiser, a danzigi szenátus elnöke megbeszéltek a szabad városra vonatkozó javaslatokról.

A Times című lap Burckhardt berchtesgadeni beszámolójával kapcsolatban azt írja, hogy

Berlinben az a benyomás uralkodik, miszerint valami készül és most öntik formába a fellevek tárgyat. Danzigban azt állítják, anélkül, hogy cáfolat érkezett volna erre nézve, hogy elkészült egy négy pontból álló terv, de erről sem közlik, hogy ki által, mikor és hogyan és ez

a terv kielégíti úgy Németországot, mint Lengyelországot és garantálja Lengyelország határait az összes európai államok által. Az a meggyőződés uralkodik Berlinben, hogy ha ezt az ügyet nem lehet békésen elintézni, úgy katasztrófa következik be.

Viszont a birodalom vezetői nem hajlandók arra, hogy a Danzigra vonatkozó követelések bármelyik pontjáról lemondjanak, a sajtóban azonban mutatkoznak olyan jelek, hogy a többi országgal való együttműködés nincs teljesen zárva.

Béketárgyalások kezdődnek Danzigban

Az angol lapok úgy tudják, hogy Danzigban két napon belül megkezdődnek az úgynevezett béketárgyalások Greiser, a danzigi szenátus elnöke, Kodaczky lengyel népbiztos és Burckhardt népszövetségi főbiztos között. A Daily Express közli, hogy a tárgyalások csütörtökön kezdődnek meg. — A News Chronicle úgy tudja, hogy a tanácskozások már szerdán megkezdődtek.

Ezzel a hírrel kapcsolatban érdekes jeleket közöl a Daily Express, mely szerint napok óta Danzigban tartózkodik Justinian márkí, a németországi nagykövetség vezetője, aki megbízott, akit Ciano gróf küldött megbeszélésére Danzigba. Ez a lap is értesült arról, hogy a közeljövőben összeül a danzigi ügyet irányító hármas-bizottság, amelynek tagjai az angol külügyminiszter, valamint a francia és a svéd nagykövetségek vezetői, akik megvitatnak Hitler katonai birodalmi vezér danzigi tervét. Hálálord angol külügyminiszter állítólag most tanulmányozza Hitler bizalmas közleményeit, amelyek a tárgyalásról és amelyről a jövő héten számol be ennek a hármas tanácsnak. Burckhardt népszövetségi főbiztos híre szerint az angol külügyminiszter felkérésére folytatott bizalmas tárgyalásokat Berchtesgadenben Hitlerrel. Erről a tárgyalásról a danzigi népszövetségi főbiztos bizalmas jelentést tett az angol külügyminiszternek. A jelentés fontosabb részeit az angol külügyi hivatal sürgősen közölte a jeles Skóciában üdülő Chamberlain angol miniszterelnökkel is. Mindezekről a bizalmas társbeszélgetésekről azonban a sajtó nem kapott semmi értesítést.

Párisi jelentés szerint a francia fővárosban azt hiszik, hogy

a békés megoldás lehetősége Danzig kérdésében közelebb áll, mint bármikor. A tárgyalások a kilátások a megegyezésre. A tanácskozásokról szóló jelentések Londonból megérkeztek a francia külügyminisztériumhoz és azok tartalmát szigorúan titkálják. A Maan szerint Burckhardt részletesen tájékoztatta az angol kormányt Hitlerrel folytatott megbeszéléseiről, de ezt megelőzően nem kért semmilyen tanácsokat Londontól. — Az Excelsior, amely gyakran tükrözi vissza a hivatalos körök álláspontját, ezt írja: A két nyugati demokrácia egyhatalom sohasem zárkózott el a danzigi kérdés békés megoldása elől. A megegyezést mindenki kívánatosnak tartja. Németországnak azonban bizonyítékot kell szolgáltatnia, hogy isztaletben tartja vállalt kötelezettségeit.

RÉSZLETEK BURCKHARDT UTAZÁSA KÖRÜL

A francia lapok továbbra is tartózkodással vannak a Ciano-Ribbentrop megbeszélésekről. Alapában az a vélemény alakult ki francia politikai körökben, hogy ezek a megbeszélések természetesen folyamánai voltak a tengely külpolitikai együttműködésének. A Paris Midi úgy értesül, hogy

Mussolini a közeljövőben beszédet fog mondani, amelyben leszövegi, hogy a tengely

nem mondhat le jogos területi és gyarmati igényeiről.

A L'Intransigeant tudni véli, hogy a Mussolini által felvetett öthatalmi értekezlet terve szoros összefüggésben áll a berlini nuncius XII. Pius pápánál tett látogatásával.

Varsóban a leghatározottabban cáfolják azokat a híreket, hogy Burckhardt danzigi népszövetségi főbiztos Berchtesgadenben a danzigi kérdés megoldására tervezetett nyújtott volna át.

A NÜRNBERGI KONGRESSZUS ELŐTT NEM VÁRHATÓ DRÁMAI FORDULAT

A német távirati iroda értesülése szerint Greiser, a danzigi szenátus elnöke, szerdán délután találkoztott Kodaczky danzigi lengyel főbiztossal. Jól értesült berlini politikai körökben semmit sem tudnak azokról a hírekről, amelyek az öt nagyhatalom külügyminisztereinek találkozásáról szólnak. E hírek szerint az öt nagyhatalom külügyminiszterei a danzigi kérdés megtárgyalására ülnek össze.

A Gazeta Polska berlini tudósítója jelenti, hogy a külföldi lapok tudósítóinak véleménye szerint az elkövetkező három hét alatt a lengyel-német súrlódás maximumát fogja elérni. Berlin

Anglia külön katonai megállapodást köt Lengyelországgal

Az Oeuvre arról értesül, hogy a legközelebbi napokban aláírják azt a külön megállapodást, amelyet Anglia köt Lengyelországgal és amelyben a két hatalom kötelezettséget vállal arra, hogy ha bármelyiket egy harmadik hatalom részéről támadás érné, úgy azonnal fegyveresen segítségére siet. Érdekes pontja a szerződésnek az a része, amelyben Anglia arra az esetre is kötelezettséget vállal Lengyelország megtámadása esetére, ha egy olyan szomszédos államot érné fegyveres támadás, amelynek függetlensége és területi épsége Lengyelország életérdeke. Az Oeuvre értesülése szerint a szerződésben állítólag meg van említve Magyarország és Litvánia is.

Hétfőn délután Párisban lengyel-francia baráti tüntetést rendeztek. A tüntetés folyamán a Franciaországban élő huszezer volt lengyel frontharcos felvonult és a kiküldötték lángot gyújtottak a névtelen hős síremlékén, utána pedig a Champs Elyséesen rendeztek felvonulást. Az összegyűlt hatalmas tömeg lelkesen ünnepelte a volt lengyel frontharcosokat.

A FRANCIA ÁLLÁSPONT

A Daily Mail a danzigi kérdésre vonatkozó hírekkel kapcsolatban a következőket írja: — Corbin londoni francia nagykövet Londonba érkezett és Bonnet részéről üzenetet hozott, amely szerint semmiféle javaslatot nem vehet figyelembe a francia kormány, ha azok nem tartalmazzák az alábbi feltételeket:

Ha gyermeke gondozásáról van szó.....

akkor használjon föltétlen

NIVEA

gyermekszappant, -Baby-Crémel és gyermekpudert, mert ezek a gyártmányok orvosi előírás szerint a legtisztább nyersanyagokból készülnek.

ni politikai körök annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a nürnbergi kongresszus előtt drámai elhatározás nem várható. Az általános feltevés az, hogy a német és olasz kormányok olyan tervvel lépnek fel, amely az európai megbékélést hozná magával. Ebben a tervben beaufoglaltatna a danzigi statutum revíziója is.

ÚJABB LENGYEL-NÉMET HATÁR-INCIDENS

Súlyos határintidens történt szerdán, hajnali 3 óra 20 perckor a danzigi területen lévő Kohling községben, Tozev és a szabadváros közötti országúton.

Az incidens során egy lengyel határőrt megölték.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a lengyel katona danzigi területre lépett és amikor a danzigi határőrök megállásra szólították fel, lövéssel fenyegetőzött. Amikor lövésre emelte puskáját, egy danzigi határőr agyonlőtte.

BECK REMÉLI, HOGY A HÁBORÚ ELKERÜLHETŐ

A News Chronicle tudósítója felkereste Beck lengyel külügyminisztert, aki hosszasan nyilatkozott a lengyel külpolitikáról. Arra a kérdésre, hogy a háború elkerülhető-e, Beck külügyminiszter a következőket válaszolta:

— Amíg egyetlen állam se ragadhatja magát jöveteletlen tettekbe, addig mindenesetre fenntartható a béke. Egyoldalú engedményeket nem lehet tenni Európában a mai viszonyok között. Az egyoldalú engedmények kaotikus állapotba taszítanák Európát. Remélem, hogy a háború nem fog bekövetkezni. Akár erősebbek, akár gyengébbek vagyunk, előállhatnak olyan viszonyok, amelyek között vállalnánk a háborút. A lengyel nép katona nép. Ha rákényszerítik, akkor nem riad vissza a háborútól. Európában ma mindenki arra törekszik, hogy a nemzetközi helyzetet megjavítsa és megszüntse minden meglepetésektől. Danzig mai helyzete szimbólum és ennek következtében a danzigi probléma európai problémává nőtt.

Az újságíró ama kérdésére, hogy ez a probléma békésen megoldható-e, Beck külügyminiszter utalt arra, hogy a békés megoldást már március 28-án ajánlotta.

1. Lengyelországnak Danzigra vonatkozó minden joga fenntartás nélkül továbbra is érvényben maradjon.
2. A megoldási tervet Lengyelországnak is jóvá kell hagyni.
3. Elegendő biztosítékok szükségesek ahhoz, hogy ez a megegyezés ne legyen kiinduló pontja újabb német követeléseknek.

AZ OLASZOK ÓVA INTIK LENGYEL-ORSZÁGOT

A Stefani hírszolgálati iroda jelenti: A tekintve az utóbbi hónapok eseményeit, amelyek a mai európai helyzethez vezettek, a Giornale d'Italia kiemeli, hogy

Lengyelország maga ítélkezik sorsa felett.

Lengyelországnak módjában áll elismerni Németország jogait Danzig és a német területek felett, vagy háborút kezdeni Németországgal. Senki sem fenyegeti Lengyelország függetlenségét és gazdasági érdekeit sem a jelenben, sem pedig a jövőben. Ezzel szemben ma veszélyeztetve vannak a danzigi németek gazdasági érdekei, nem kevésbé nemzeti érdekei is. Ha Lengyelország leül a danzigi kérdésben tárgyalni a németekkel és a problémát igazságosan megoldják, a lengyelek nem veszítenek semmit, sőt nyernek, mert barátságot kötnek a nagy szomszéd néppel. Ha azonban a lengyelek a tárgyalás helyett mégis a háborút választanák és ezáltal veszélyeztetnék saját létüket is, akkor nem kell el

felejtienők, hogy Olaszország megteszi kötelességét, mert a tengely görbíthetetlen, mint az acél.

DANZIG NÉMET VÁROS ÉS NÉMET-ORSZÁGHOZ TARTOZIK

A német sajtó határozott hangon utasítja vizsgálókat, amelyek arról írják, hogy a danzigi problémát megbeszélésekkel intézik el. A „Deutsche Allgemeine Zeitung” így ír:

— Semilyen megbeszélés nem határozhat másféleképpen, mint hogy Danzig német város és éppen ezért nem németek biztosak vagyunk benne, hogy a folyó kérdést is a német érdekek szem előtt tartásával oldják meg.

A többi lapok is hasonló hangon írják a danzigi problémáról. Az általános sajtóvélemény megegyezik abban, hogy nem akarnak megegyezéses megoldást, hanem Németország jogait óhajtják érvényesíteni.

A danzigi kérdés nem képezhet problémát

— írja a „Lokalanzeiger” — mert német város, a mely Németországhoz tartozik. A Németország testéből kiszakított folyósó sem képezhet problémát. Használó körülmények között nem lehet szó megbeszélésekről, sem kompromisszumos megoldásról, — fejezi be a lap.

NÉMETORSZÁG TÖREKVÉSEI NEM ÉRINTIK FRANCIAORSZÁGOT ÉS ANGLIÁT

A német lapok behatóan foglalkoznak Hitler kancellár, Ciano gróf és Ribbentrop tanácskozáisairól, ezzel kapcsolatban beszámolnak az angol és francia sajtóhangokról is leszögezik, hogy úgy a francia, mint az angol lapok a legteljesebb tájékoztatással rendelkeznek a megbeszélésekről és emiatt számos „kacsát” röpitenek világgá.

A német lapok közleményei közül azonban a legnagyobb figyelmet érdemli a Berliner Börsenzeitung cikke, amely közli a salzburgi tanácskozásokon elért eredményt. A lap szerint ezeken a megbeszéléseken három tételt állítottak fel és ezek a következők:

1. Németország törekvései távolról sem érintik sem az angol, sem pedig a francia érdekeket. Németország azt hangoztatja, hogy nincs olyan probléma, amit ne lehetne megoldani békés úton, tanácskozás eredményeként.
 2. A danzigi kérdés nem érinti Lengyelország függetlenségét és szabadságát.
 3. A Német Birodalom hatalma és ereje tudatában feltétlenül eléri célkitűzéseit és ez akkor fog bekövetkezni, amikor a német kormány azt jónak látja.
- A Times értesülése szerint Németország katonai előkészületei nagy iramban folynak. A tárgyalások megfigyelők véleménye szerint most már több, mint kétfélmillió ember van fegyverben, a néhány nap előtti egymillió 700 ezerral szemben.

MUSSOLINI NAGY BESZÉDBEN JELENTI RE A TENGYELYI IGÉNYEIT

A francia lapok gúnyos hangon írják a Burchhardt danzigi népszövetségi megbízott ténykedéséről. Megállapítják, hogyha a népszövetségi főbiztos közbelépése nem is javított a helyzeten, mindenesetre nem járult ahhoz, hogy a helyzet mégjobban elmérgesedjen. Az Intransigeant figyelmezteti a francia közvéleményt, ne üljön fel mindenféle mendemondának, mert ez a „svájci professzor” hatáskörét túlszárnyaló politikai tényezőnek tünteti fel önmagát. A nemzetközi helyzet lényeges pontja most a danzigi kérdés és

sem a demokrata hatalmak, sem a tengelyhatalmak nem javasoltak békés megoldást.

Harmincnapos fegyverszünet, amely alatt a négy nagyhatalom képviselői tanácskozásra ülnek össze

A La Nation Belge hosszabb tudósítást közöl Londonból, amely többek között a következőket tartalmazza:

— Szavazható körökből nyert értesülés szerint a Szentszék mellé akkreditált német és olasz nagykövetség egy-egy jegyzéket nyújtott át Maglione szentszéki bíboros államtitkárnak. A jegyzékben úgy Németország, mint Olaszország a lengyelországi németek és a franciaországi, valamint tuniszi olaszok elnyomásáról beszél. A jegyzékben a két ország annak a szándékának és óhajának ad kifejezést, hogy az Európát rengető problémákat békés úton intézzék el.

— Készek vagyunk — írja a két jegyzék —, hogy minden erőszakos kísérletnek ellenálljunk, mindazonáltal a két kormány az alábbi végleges javaslatokat teszi a nyugati hatalmaknak:

1. Harmincnapos fegyverszünetet állapítsanak meg, mely idő alatt mindkét fél távol tartja magát minden akciótól. A harmincnapos idő alatt nemzetközi konferenciát hívnak össze, a melynek Franciaország, Anglia, Németország és Olaszország külügyminisztere lesz a tagja.

2. A négy külügyminiszter minden igyekezéssel azon lesz, hogy a danzigi kérdés ügy megegyezésre jusson. Amennyiben ez meg nem történik, a megegyezés tervezetét az angol kormány eljuttatja a lengyel kormánynak abból a célból, hogy az nyilatkozzék, vajjon a megoldás nyíre veszélyeztetné Lengyelország függetlenségét. Ha a lengyel válasz a függetlenségétől nemleges lesz, vagyis a megoldási javaslat nem veszélyeztetné Lengyelország függetlenségét, úgy értelmeznék, hogy Lengyelországi fogadja a javasolt megoldást.

3. A danzigi kérdés megoldása után szeptember 1-én a harmincnapos határidő meghosszabbított, mely esetben a négy külügyminiszter a megegyezés szerinti sorrendben más kérdéssel foglalkozhat is rátérve.

Németország és Olaszország annak a ténak ad kifejezést, hogy a javaslatok elfogadása a nemzetközi helyzet nagyarányú enyhítését hozná maga után és a Vatikán erkölcsileg fogadja ezt az akciót. A tervet Berchtsgenben készítették.

Japán új erőteljes offenzívába kezdett

Nagy csapatösszevonás Hong-Kong közelében. Japán rövidesen dönt a tengelyhatalmakhoz való csatlakozás kérdésében

A Domei ügynökség jelentése szerint pénteken a szűkebb japán minisztertanács véglegesen dönteni fog Japán és a tengely közötti viszonyról. A Havas ügynökség úgy tudja, hogy megegyezés jött létre a hadsereg és a kormány között a tengelyhatalmakkal való katonai együttműködésre.

Kétnapos előzetes bejelentés után a japán nagyarányú szárazföldi és légi hadműveletbe kezdtek Hong-Kong tartomány határaitól. Arról van szó, hogy blokádt alá hárítják az egész környéket. Két angol századosot eldelték ki a határra.

Anglia határozta el Gibraltár és Spanyolország között

Gibraltárban jelentik: A gibraltári kormányzat határozta el a spanyolország felé. Az angol helyőrséghez és flottához tartozó személyek és azok hozzátartozói a további intézkedés Gibraltárból nem mehetnek át spanyol területre. A tilalmat megelőzően incidens történt és ennek során egy angol tiszt feleségét spanyol területen letartóztatták.

A szuceui angol ellenes tüntetések sokainak tömegét fel akarta gyújtani az angol kormány épületét és meg akarta gyilkolni az azult. Szerencsére japán tengerészkereszteség pott közbe idejekorán.

Tiencsinből jelentik: Dana Erhard amerikai állampolgárnak a japán hatóságok által csatolt különleges átkelési engedélye volt ennek ellenére a francia koncessziós területén a japán őrszem megmotozta és az engedély felmutatását követelte, később pedig amerikai állampolgárnak arcul ütötte. Bár a japán hatóságok bocsánatot kértek, az amerikai konzul sürgős jelentést tett az esetről Washingtonba.

Ki verte agyon a „gorillanőt”

Strassburgból jelentik: Egy itteni szállodában a rendőrség holtan találta Jeanne Grizianit, egy feltűnően szép vöröshajú leányt, akit ismerősei jobbra a „gorillanő” gúnyneven ismertek. A holttest ruhátlanul hevert az ágyon. A külső nyomok szerint a nőt selyemharisnyával fojtották meg. Néhány éven belül ez a harmadik hasonló gyilkosság Strassburgban.

A „gorillanő” meggyilkolása felfedezésének körülményei rendkívül rejtélyesek. Egy ismeretlen ember jelent meg a rendőrségen és jelentette be a gyilkosságot. Visszakísérte a rendőrszolgálatot a színhelyre, de azután nyomtalanul eltűnt, mielőtt a rendőrség az első nyomokat kutatta. Ez a rejtélyes eltűnés a rendőrség embereiben azt a gyanút kelthet, hogy az ismeretlennek valami köze volt a gyilkossághoz.

A nyomok azonban hiányoztak. Mikor a rendőrség a holttestet megvizsgálta, új meglepetés é nyomoztak. A halál oka nem megfogható volt, melyet a gyilkos a nő nyakára hurkolt selyemharisnyával akart volna elérni, — hanem:

A halott tarkóján levő sérülések azt bizonyítják, hogy teljes erővel ütötték.

A gyilkosságot még rejtélyesebbé teszi az a tény, hogy 1936-ban, azután 1937. márciusában hasonló körülmények között elkövetett gyilkosság történt Strassburgban s ezeket a rendőrség minden igyekezte ellenére eddig nem tudta deríteni. Ezt a két gyilkosságot most ezzel a madik bűnténnyel hozzák kapcsolatba, mert

a legkisebb vonatkozásban is pontos ugyanazokat a jeleket mutatja.

Az 1937. március 28-án történt gyilkosság való hasonlósága egészen odáig megy, hogy a gyilkosság napja és órája is ugyanazok. Mindkét gyilkosság vasárnap történt, az áldozatok is ugyanaból a társadalmi osztályból származnak.

A rendőrség abból a tényből, hogy mindkét gyilkosság vasárnap történt, megerősítve látja azt a véleményét, hogy a gyilkos a strassburgi alvilágban kell keresni. A strassburgi nyomozó közölte most az a megállapítás, hogy a gyilkosnak okvetlenül el kell bertegetnie kell lennie, akit Strassburg környékén keresni. Azt a tényt, hogy mindkét gyilkosság vasárnap történt, úgy magyarázzák, hogy a tettes a hétvégi szabadságát használt fel arra, hogy ilyen különös „látogatásokat” végez Strassburgban.

Angol lap feltűnést keltő cikke a német élettéről és a csehek szabadságáról

Londonból jelentik: A Times szerdai száma vezércikkében meglepő terjedelemben és feltűnést keltő megállapítások kíséretében foglalkozik a békearvonnal. A békehatalmak legközelebbi feladata az lesz, hogy megállapodjanak pozitív programjuk közös alapjainak és azokat a világ elé tárják. Bizonyos feltételek mellett nyitva hagyják majd az utat a tárgyalások számára is. Ezek a tárgyalások azonban már eleve kudarcra lesznek ítélve, ha nem biztosítják, hogy

német élettéről vallott jelenlegi nézeteit. A német élettéről vallott felfogásokat azaz indokolják, hogy blokádt ellen kell védekezni. Németország bizalmaságát és jövőjét azonban valójában a német nép eszméivel, ügyessége és fegyelmé biztosítja. A lezserelésnek kell eljőnie, hogy a valóban szerves béke irányában előrehaladást lehessen felmutatni.

Az élettéről vallott felfogásnak el kell tűnnie és a cseheknek vissza kell kapni szabadságukat, hogy önrendelkezési jogukat gyakorolhassák. A garanciák téren a jogos igényeket ki kell elégíteni. A Times nem közöl részleteket a terről, de úgy véli, hogy ha a legközelebbi háború után újabb békekonferenciát kell tartani, miért ne tennék meg ezt a legközelebbi háború előtt.

a tárgyalások végül az általános leszereléshez vezetnek. Ami Németországot illeti, a tárgyalások csak akkor vezethetnek eredményre, ha a birodalom feladja a

Megkezdődött a munka Józseffalva ujjáépítésére

A Magyar Népközösség Márton Áron katolikus püspököt kérte fel a segélyakció irányítására

Kozsvárról jelentik: Józseffalva ujjáépítése elkezdődött. A Magyar Népközösség vezetősége által a legszerencsésebb formáját a megoldás. Józseffalvi tüzkárosultak segélyezésének és elhagyott otthonok ujjáépítésének ügyét Márton Áronnak, Erdély római katolikus püspökének elzárta mellett

a Katolikus Népszövetségre bízta. A püspök pedig távolléte esetére állandó helyettesül Boga Alajos dr. kanonokot bízta meg, irányítsa és ellenőrizze a munkálatok folytatását különböző adományokból befolyó összegek felhasználását és elosztását.

Történt, hogy Márton Áron püspök megbízta dr. kanonok Rátz Mihályt, az erdélyi római katolikus egyház megyei tanácsosát és Józseffalvát, a Katolikus Népszövetség igazgatóját augusztus első napjaiban kiküldte Józseffalvára Hozzájuk csatlakozott a Magyar Népközösség bizottságának Albrecht Dezső és Seyfried Ferenc az anyagbeszerzés munkáját közmegegyezően végezték el.

Helyszíni szemléjük eredményeképpen a Józseffalva ujjáépítéséhez szükséges munkálatok megkezdődtek, hanem a legjobb mederben halad a munka menetét ugyancsak az egyik kiküldött Kovács György pallér állandóan elzárta szakszertien irányítja.

az ellenőrzés és irányító munkálatok semmiféle költséget nem jelentenek.

A elpusztult Józseffalvi otthonoktól vályogtéglát építik újra. Erre a célra körülbelül

egy millió darab vályogtéglára van szükség.

A készítés munkáját már július 24-én megkezdte s augusztus 5-ig összesen 215.000 darab elzárta. A vályogtéglák munkájában a betanítás Erdélyből Józseffalvára vitt háromtagú csoport négy főtételét német munkásokon kívül hét és két román csoport vesz részt, mint hogy az erdélyi tüzvésznek 43 román gazdának telkesen porrá égett. A vályogkészítés augusztus 15-ig mindenképpen el kell készülnie, intézkedés arra, hogy fizetett munkások beállításával teljesítményt 35—40 ezer darabra emeljék. Az alapok lerakására körülbelül tíz vagon cement és ezer köbméter betonkavicsra van szükség. A megkezdett épület, 7700 négyzetméter és 28.000 méter lécz, 120.000 darab hornyolt- és 3600 drb. gerincserpén, 1300 kg. szeg és csatlakozó, valamint 1250 négyzetméter szigetelő lemez.

Józseffalvára kiküldött szakértők szerint az építési munkák vályogtéglával augusztus 20-ára elkészülhetnek az épületek alapjait is kiássák, hogy az alapok lerakják. Az építkezéshez szükséges anyagok augusztus 25-re már a helyszínen lesz és a földmunkákra kerül, az asztalos munkára is megkezdődött, úgy, hogy az ajtók és ablakok készítése is készen lesz legkésőbb szeptember 20-ára. A munkálatok álló adatok szerint

a fentebb felsorolt építési anyagok körülbelül kétmillió leibe kerülnek.

Hozzávetőleges számítás szerint azok az adományoknak összege, amelyek a magyar napilapokhoz mostanáig beérkeztek, nem éri el az építkezéshez szükséges nyersanyagok beszerzési árát.

Sok pénzre van még tehát szükség,

hogy a már régebben elkészített tervek szerint négyféle háztípus alapján az építkezést befejezhessek. Az egyes tüzkárosultak tizenkét I., tizenhárom II., negyvenkét III. és tizennégy IV. típusu, azaz összesen nyolcvanegy lakóházat és a hozzájuk tartozó gazdasági épületet kell ujjáépíteni s berendezéssel ellátni, hiszen a tüzvészben Józseffalva népének nemcsak fedele, hanem minden ingósága is megsemmisült.

Örömmel adunk hírt arról, hogy Józseffalva ujjáépítésének győnyörű munkája megkezdődött és a legjobb mederben halad.

A közoktatásügyi miniszter újabb rendelete szerint a küszöbönálló iskolai év kezdetén a szülők szabadon gyakorolhatják iskolaválasztó jogukat

Bucurestiből jelentik: A közoktatási miniszter kihallgatáson fogadta a fővárosban tartózkodó Filó Ferenc képviselőt, akit biztosított arról, hogy a jövőben, s így a küszöbön álló iskolai év kezdetén megtörténő beiratások alkalmával

a szülők teljesen szabadon gyakorolhatják iskolaválasztási jogukat.

Ennek biztosítása céljából rendeletet bocsátott ki, amelyben utasította nemcsak a tanfelügyelőségeket, de azok útján az állami elemi iskolák igazgató-tanítóit is, az 1938. évi kisebbségi statutum vonatkozó rendelkezéseinek szigorú be-

Az aranyér

bántalmakat • ártalmatlanok látszó • kezdeti állapotban sem szabad elhanyagolni.

Azonnali Goedecke féle Anusol végbéltisztítás sok kínos fájdalmától menti meg.

ANUSOL

Tudjuk, hogy sokan vannak még Erdély magyarjai között, akik nem a legrágább emberi érzés, a részvét hiányában, hanem más okok miatt haboztak eddig azzal, hogy a józseffalvi testvéreknek segítséget nyújtsanak. Miután azonban a munkálatok a legjobb irányban haladnak s ezek a munkálatok másképp be nem fejeződhetnek, csak a további áldozathozatalok közbejöttével, azok, akik még Józseffalva népének sorsát szívükön viselik, most sieszenek a segítséggel, amelyre soha sem volt nagyobb szükség.

tartására, annak kihangsúlyozása mellett, hogy kizárólag a szülők nyilatkozata szolgálhat irányadóul arra, hogy az iskolaköteles gyermekek az állami, vagy a felekezeti iskolába irattassék be.

Itt írjuk meg, hogy a felekezeti iskolák létesítésére, vagy újból megnyitására irányuló kérések minden év szeptember 15-től december 31-ig adandók be a közoktatásügyi minisztériumhoz, mert ezen időpontot túl hozandó intézkedések — a törvény intézkedéseinek megfelelően — csak a következő iskolai évvel léptethetők hatályba.

Szász Pál dr. megvizsgálta a határmenti magyar gazdák helyzetét

Az Arad—szatmári vonalon lakó magyar gazdák sajtósági helyzete szükségessé tette, hogy az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület közvetlen helyszíni tanulmányozással próbáljon megoldási lehetőségeket találni. E célból Szász Pál dr. az EMGE elnöke Telegdy László ügyvezető alelnök és Koppány Részó kerületi felügyelő közreműködésével Nagyváradon az érdektelt vidékek gazdaképviselőinek bevonásával értekezletet tartott. A megbeszélés után az

EMGE elnöke bejárta a Margitta—érbogyszőlői Székelyhid—nagyvárad útvonal mentén levő magyar községeket, továbbá Telegdy vidékét és Fugyivásárhelyt. Érbogyszőlőn vasárnap délután nagyszabású gazdanap zajlott le, amelyen az EMGE elnöke beszédet intézett a hallgatósághoz.

A határmenti ut következtében Szász Pál dr. érintkezést keres az illetékes kormánytényezőkkel s ennek során tárgyalják meg a magyar gazdák jogcs kivánásainak teljesítési módjait. Megjegyezni kívánjuk, hogy

népünk teljes mértékben tudatában van annak, hogy az ország lakossága nemzetiségi különbség nélkül elegendő kell tegyen honpolgári kötelességeinek. Eppen ezért mindössze azt kéri, hogy az államhatáron vegye figyelembe különleges gazdasági helyzetüket s találjon módot arra, hogy a magasabb érdekekből következő intézkedések ne tegyék kétségessé a találgatók helyeken lakó gazdák megélhetését.

A kormányhatóságokkal folytatott eddigi megbeszélésekből arra lehet következtetni, hogy meg van a teljes jóindulat a kérdéseknek az igazságosság szellemében való rendezésére.

Hétfőn már életbelépnek a budapesti Őszi Vásár utazási és vízumkedvezményei

Budapestről jelentik: A városligeti Iparcsarnokban javában épül már a 31-én megnyíló Őszi Lakberendezési és Házartási Vásár. A kisiparnak ez a kiállítása annál nagyobb érdeklődést kelt, mert a vásár ezidén jelentős kiállítás csoportokkal bővült és a vásáron túl rengeteg értékes tanulságot és látványosságot ígér. A külön csoportok közül különösen nagy érdeklődésre tart számot a rádiókiállítás, a „Gyűjtemények gyűjteménye” az asztalterítési, főző, befőző versenyek, a befőttes szépségverseny és nem utolsósorban egy igen nagyszabású re-

cept-pályázat, amelynek díjnyertesei azon nyomban ki is próbálják, meg is izlelik a vásáron.

Az Őszi Vásár utazási és vízumkedvezményei már a következő hétfőn, augusztus 21-én 0 órakor érvénybe lépnek. E perctől kezdve vízum nélkül lépheti át a magyar határt, a látogató a magyar államvasutakon úgy jöhet, mint menet féláron utazhat, a CFR. vonalain pedig visszafelé jövet élvez 50%-os utazási kedvezményt. E jelentős kedvezmények igénybevételére a vásárigazgatóvány jogosít, amelyet rövidesen az ország minden utazási és menetjegyirodájában bárki megszerezhet magának.

A mélységbe zuhant és szörnyethalt a legnevesebb tátrai csucsvezető

Kozsvárról jelentik: Megdöbbentő turistacsúszás áldozata lett a 76 esztendő, valóbb tátrai csucsvezető, Franc János. Az elmúlt napokban Franc János egy krasznai erdőtanácsost kísért el csúcsmászóutómikorra a csúcra értek, hirtelen heves zivatar őket utól, sűrű záporral és erős jégverés. A vihar elől az egyik közeli szakadékba menekülni az öreg Franc és teljesen kedlen terepen, meredek, keskeny és sima sámalenynek nedves, füves kőlapjait a jég már en sikossá tette, egyenesen akart leeresz. Kuszás közben hirtelen lecsúszott és 35 méteres mélységbe zuhant.

A vele levő erdőtanácsos meg sem kísért a szakadék felé való kuszást, hanem az erdő nyugati lejtőn töltötte az egész éjszakát, akárcsak délután tudott a Zerge-menházamenni, ahonnan mentőraj indult az idősvezető megkeresésére.

A középorom alatti mélységben, a jégmenet, elszakadt mászókötéllal a derekán, holtan találták meg az öreg Francot. Franc János már 16 éves korától hegymászás a legkitünőbb tátrai hegvezető volt. Általában olyan csúcsot mászott meg, amelyen még senki sem járt. 50 esztendő csúc-

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottnak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Lelkiismeret és katonáskodás

Emlékeztet, hogy Angliában még a világháború utolsó évében sem hozták be feltétel nélkül az általános hadkötelezettséget: azok, akik bizonyíthatóan lelkiismereti okokból nem kívántak katonáskodni, nem lettek katonák.

Igaz, hogy a világháború utolsó évében mindössze néhány száz ilyen lelkiismereti okokból tiltakozó katonaköteles maradt, aki a különleges bíróság előtt is bizonyítani tudta jóhiszeműségét, de ezeket is vizsgálati fogságban tartották.

A most behozott angol hadkötelezettség záradéka szerint sem köteles katonáskodni az, aki lelkiismereti okokból nem akar katonáskodni. Ezek a hadkötelesek álláspontjukat külön erre a célra delegált bíróság előtt kötelesek megvédeni.

Most tartották Londonban az első ilyen tárgyalást, amely tizenhét hadkötelest mentesített a szolgálattól.

„Conscientious Objector” — „lelkiismereti ellenkező”-nek nevezik Angliában az ilyen felmentett hadköteleseket és a Conscientious szó rövidítésével röviden Conchie-nak. Anglia első számú Conchie-ja a huszévs Norman Wort, akinek ügyét Birminghamban tárgyalta a világháború óta elsősorban észszelű külön törvényszék. Norman Wortot behívték, hogy süket. A bíróság előtt apja kíséretében jelent meg, aki hadirokkant.

Az öreg Wort szó nélkül a bíró elé tette azt a három vitéségi érmet, amelyet a világháborúban szerzett s erre a bíróság azonnal kijelentette, hogy a fiatal Wort nem köteles szolgálni, de köteles megtartani állását egy ucai lámpagyárban.

A többi „Conchie” is szülei kíséretében jelent meg a tárgyaláson, némelyiket pap kísérte. Valamennyien tiltakoztak a katonai szolgálattal ellen, kijelentve, hogy erkölcsi meggyőződésükkel ellenkezik a hadiszolgálat.

Öten közülük hadianyaggyárban dolgoztak és kijelentették, hogy ezt a munkát sem kívánják folytatni, mert lelkiismeretükkel ellenkezik, hogy a háború céljait szolgáló üzemben dolgozzanak. Ezt az ötöt a hadianyaggyárakban való munka alól is felmentették, de a munkaügyi minisztérium munkatáborba utalták őket.

(—) Pacha püspök hazaérkezett. Pacha Agoston megyéspüspök nyári szabadságáról kedden este hazaérkezett. A püspök tegnap délelőtt a józsefvárosi Notre Dame iskolánövérk zárdatemplomában résztvett az új apácák föl-avatásán.

(—) Marta Alexandru dr. helytartó hivatalában. Marta Alexandru dr. királyi helytartó visszatért nyári szabadságáról és elfoglalta hivatalát. Tegnap délelőtt Tiucra Patrichie dr. főesperes kíséretében látogatást tett a királyi helytartónál Morusea amerikai görög keleti román püspök, aki jelenleg több hetet tölt Romániában.

(—) Az állami gimnázium új igazgatója. A közoktatásügyi miniszter a temesvári Victor Babes gimnázium igazgatójává Spirescu Pault nevezte ki.

— Neves lengyel politikus súlyos betegsége. Varsóból jelentik: Woicieh Korfanty, a lengyel munkapárt elnöke, a Polonea című keresztény demokrata lap szerkesztője, Paderewskynek, a lengyel köztársaság első elnökének közeli munkatársa, súlyosan megbetegedett. Az orvosok lemondtak Korfanty életéről.

Augusztus 17

Csütörtök

Jácint, Anas, táz

Miron

1787. augusztus 17-én halt meg Nagy Frigyes porosz király. Nagy Frigyes volt a német nagyhatalom alapvetője és megszervezője. Olyan fegyverkezést és képzett hadsereget létesített, amelynek a maga idejében egész Európában nem volt párja. Kiváló katona volt, aki emellett sokat tett a kultúra és a művészet érdekében.

1867. augusztus 17-én nyílt meg a Brenner-vasút. A vasútvonal az 1370 méter magas hágón vezet keresztül, amely alatt 950 kilométeres alagutat fúrtak. Ez a vasút a legrövidebb út Németországból Olaszországba és kereskedelmi szempontból is óriási jelentősége van.

(—) Christ István szalvatoriánus tartományfőnök ezüstmiséje. Christ István szalvatoriánus tartományfőnök kedden délelőtt tartotta ezüstmiséjét az erzsébetvárosi plébániateremben. Az ünnepi szentbeszédet Péter Márkus mondotta, aki a papi hivatás méltóságáról beszélt. Mise után a jubiláns tartományfőnököt a férfitársaságok egyesület nevében Harzer Agoston nyugalmazott pénzügyi főtanácsos, az erzsébetvárosi egyházközség nevében Bambach Alfréd, a mehalai egyházközség nevében — amelynek a tartományfőnök a plébánosa — Várneky Géza, az ifjuság nevében Seiff Péter köszöntötte. Ezzel egyidejűleg felavatták a szalvatoriánus-rend új noviciusát, amelynek első beöltözött lakói Erdélyi Vince és Lacsó Bonaventura, vezetője pedig Blum János szalvatoriánus atya. A felavatásnál a rend nevében Péter Márkus köszöntötte a jubilánst.

DIANA

le mosás a feslet rugalmassá teszi

(—) Templomi alapkövetélteli ünnepség Grabácson. Grabácson az építendő görög keleti templom alapkövetélteli ünnepségét most tartották meg Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár és Popovici Virgil ezredes-prefektus jelenlétében. A szertartás után, amelyet Coriolanu Stefan nagykomlósi főesperes végzett, társasbéd volt, amelyen az első felköszöntőt Coriolanu főesperes mondotta a királynak.

(—) Üresedésben levő állások. A temesvári betegsegélyzőpénztárnál jelenleg öt orvosi állás van üresedésben és pedig a temesvári központban egy szemorvosi és egy tüdőgyógyász, továbbá a zombolyai, temeshidegkuti és mosncai körzetekben egy-egy orvosi állás.

(—) Rözsaszt az Ujságíróklubban. Az idei nyár szezonáról eseménye az Ujságíróklub nagy Rözsaszt jelez. Augusztus 26-án, jövő szombaton este kilenc órakor a hadfelszerelési alapjára az Ujságíróklub vezetősége gardenpartyt rendez, melyen városunk uritársadalmának virágzó szépségit leányai és asszonyai pohárban kímélve pezsgőt és egyéb hűsítő italokat árulnak. Műsor is lesz, melyen Bojincáné Kulcsár Juliska operaénekesnő, Ursulescu baritonista, a kolozsvári opera volt tagja is szerepel. Valkay Károly balletmester vezetésével rözsaballett készül. Hegedűművész a Rözsaloavagot és Strauss varázslatos operettjeit szólaltatja meg, míg balalajka zenekar kórus kísérettel orosz népdalokat játszik. A beléptidij húsz lei.

(—) Kisbucsu. A Besseney-telepi római katolikus egyházközség vasárnap, augusztus 20-án tartja meg a templomi kisbucsut. Délelőtt fél 10 órakor a templomban ünnepi nagymise, utána a templomkertben egész napon át tartó nép-ünnepély lesz.

— Megölte az apját egy fiatal leány. Vajdahunyadról jelentik: Borzalmas családi dráma tartja izgalomban a kis város lakosságát. Mezei Mária, húsz éves lány szombaton este kilenc órakor revolverével agyonlőtte apját, Mezei János 47 éves vasgárral szerelést, majd önként jelentkezett a rendőrségen. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a szép fiatal leányt apja állandóan verte és kizsárolta. Néha kutya-korbáccsal ütötte és amikor jelentkezett a rendőrségen, háta tele volt korbácsütésektől származó kék foltokkal. Mezei Mária este álmában ölte meg apját egyetlen revolverlövéllel. A rendőrség a gyilkos leányt letartóztatta.

(—) Születések. Az anvakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Sztitner Mária, Eichert Rajmund, Sinca Petru, Buzzi Edda Stefánia, Tomescu Nicolae, Radac Olga, Kendrella Erzsébet, Schipfer Mária Borbála.

(—) Nemzeti gárdák szervezése a tartományban. Madancovici Nicolae ezredes Temes tartomány területén működő nemzeti gárdák főparancsnoka, sorra járja a tartomány különböző községeit, hogy ott a nemzeti megszervezze. Legközelebb a következőken tartják meg a szervezkedést: augusztus 23-án Szadikán Radna, augusztus 23-án Zsom 25-én Nagyszentmiklós, augusztus 27-én augusztus 29-én Csákova, augusztus 31-én 10-én Temesvár, szeptember 1-én Temesvár, szeptember 5-én Detta tember 6-án Gyülvész, szeptember 8-án szeptember 10-én Rékás, szeptember 12-én jános és szeptember 14-én Buziás.

(—) KATONAI FEGYVEREKET TALáltak. Ioanovici Nicolae mehalai cipész az uccán tonai fegyvert talált, amelyek össze voltak a závarzat is hiányzott belőlük. Az esetről értek a katonai hatóságokat.

(—) Orvosi hír. Dr. Brády Albert gyógyszer, venerológus, kozmetikus szabadságra visszatérve, rendelkezéseit ismét megkezdte Regele Ferdinand I, Löffler-palota. T. 23—24. szám.

— A VÉRSEGENYSÉG ÉS A SÁPAI KEZELESEBEN, reggel éhgyomorra gyakori két-három evőkanálnyi természetes „FEJŐZSEF” keserűvíz is szabályozza a belek fontos működését, a gyomormotort pedig dítja és az étvágyat erősen fokozza. Kérdez orvosát.

(—) Halálozások. Meghaltak: Gavri mitrie hatvan éves állami nyugdíjas, Rel született Schlesinger hetvenkét éves, Simiria tizenhét éves gyári munkásnő, Petter negyvennégy éves katonája. — Zombolyán haltak: Ratkov Miklós negyvenhét éves jegyzői irodai tisztviselő és Schnur János negyvenegy éves szállító. Mindkettőt ösztény mellett temették.

(—) Községi jegyző hirtelen halála. Vasile aliosi községi jegyző negyvenegy korában vérméregzés következtében meghalt. Temetésé tegnap délután ment.

— EREDMÉNYES A FILMPROPAGANDA. Armand Calinescu miniszterelnök a Radauti Fratauti-Vechi község polgármesterétől az táviratot kapta: A radautimegyei Fratauti község lakói és hatósága nevében kérem a miniszter urat, fogadja legőszintébb hálánkat és netünket a propaganda filmkaraván által bemutatott mozgóképek, amely a legőszintébb és értékes tetet váltják ki a nézőkből a király, a nemzeti ország iránt. — Eugen Titeanu propagandát lamtitkár a francia cserkészektől, akik az ország vendégeiként Romániában tartózkodnak, az táviratot kapta: A francia cserkészcsapat iránt kérem a miniszter urat, fogadja csodálatunkat a gyönyörű és látványos filmért, amelyet ma kinteltünk. A tartalmas és hatásos mozgóképek zonyára meghozza gyümölcsét azzal, hogy király öfelsége bölcs vezetése alatt lévő országait, szép vidékeit és hadi felkészültségét tartja.

CORSO mo

mától kezdve bemutatja az idei év legzenei filmjét!

Nyugaleány

melynek főszerepeit a szerelem és műveltség fejedelmei játsszák

Jeanette Macdonald

és

Nelson Eddy

CAPITOL-ban

ma csütörtökön

Az operettek slágere:

A DENEVÉR

Johann Strauss halhatatlan műve után. — A főszerepekben: **LIDA BAAROVA — HANS SÖHNKEE — HANS MOSER — GEORG ALEXANDER.** — Előadások kezdete 6 és 9-ór

— Spanyol tábornok olaszországi útja. Barcelona-ból jelentik: Quipeo de Llano tábornok tényleg a spanyol katonai bizottság több tagjával hajón elutazott Olaszországba. A tábornokot egy rendőrkülönítmény is kíséri.

— A lisszaboni rádió román ünnepséget rendezett. Lisszabonból jelentik: Vacarescu Elena, a éves diplomatanő, akit hivatalosan meghívtak Frtugáliába, résztvett azon a román ünnepségen, amelyet a lisszaboni rádiótársaság rendezett, az ottani román követség közreműködésével. Az ünnepséget Camarasescu Mihai lisszaboni román követ nyitotta meg, utána Herique Olvao propagandauji vezérigazgató beszélt. Elszólt az ünnepségen Vacarescu Elena is, aki francia nyelven a mai Romániáról beszélt. Rántott arra a nagyfontosságú ténykedésre, a mellyel őfelsége az ország újjászervezését vezette. A román népről beszélt és szeretett uraldójáról. Az ünnepség műsorát Enescu Gheorghe román rapsozója fejezte be. A portugál sjtő részletesen foglalkozik az ünnepséggel és í részleteket közöl az elhangzott beszédekből.

(—) KÖZIGAZGATÁSI ÉRTEKEZLET A VADSHÁZAN. A városi polgármesteri hivatalhoz már megérkezett az új közigazgatási törvény végrehajtási utasítása. A végrehajtási utasítást tanulmányozás végett kiadták a közigazgatási ügyosztálynak, a városi ügyészségnek és valamennyi szolgálati főnöknek. Tegnap délután öt órakor a városi Tieran Emil dr. főpolgármester elnökletével közigazgatási értekezlet volt, amelyen résztvettek a másosztályok és szolgálati főnökök. Az értekezlet szövegei elmondották a közigazgatási törvény végrehajtási utasításával kapcsolatos észrevételeiket az egyes rendelkezések alkalmazásának módjáról.

— Páratlan rablótámadás Longbeach üdülőhelyen. Newyorkból jelentik: Longbeach üdülőhelyen olyan vakmerő rablótámadás történt, melyet keveset mutat fel a bűnügyi krónika. Hat bandita megtámadott egy bankkölcsönöst és egy rendőrt, aki a pénzzállítványt kísérte. A támadók lefegyverezték a rendőrt, majd a üldönytől elvették a hetvenezer dollárt tartalmazó táskát és a közelben álló gépkocsiban elbújtak. Hat rendőrautó, amelyek rádióval és épfegyverrel voltak felszerelve, a rablók üldözésére indult és az üldözésben résztvettek a endőrségi repülőgépek, valamint a parti őrhajók is, de a banditákat nem sikerült elfogni.

(—) FRATILA KERESKEDELMI KAMARAI FŐTITKÁR SZABADSÁGON. Fratila Ioan, a tenevári kereskedelmi és iparkamara főtitkára tegnap kezdte meg nyári szabadságát. Taválótben Arzenovici Zoltán titkár helyettesíti.

— Háromszázötvenzege fontra volt biztosítva a Thetis. Londonból jelentik: A Thetis tengeralattjáró építő és a biztosító társaság között megegyezés jött létre. A biztosító társaság ugyanis annak idején 350 ezer fontra becsülte a tengeralattjáró értékét, arról azonban még nem történt döntés, hogy a Thetis pusztulása folytán milyen összeget térít meg. A tengerügyi hivatal közleménye szerint a biztosító társasággal létrejött egyezmény nem befolyásolja a buvárhajó kiemelése körüli munkálatoakat, mert az továbbra is teljes erővel folyik.

Déli záróra alatt betörték egy könyvkereskedésbe

Vakmerő tettesek a déli záróra alatt ákules segítségével behatoltak a Gen. Dragalina téren levő Moravetz-féle könyvkereskedésbe, ahonnan töltőtollakat, öngyújtókat és más árut vittek el, mintegy harmintezre lei értékben. A betörők a forgalmas útvonalon sem riadtak vissza a betöréstől és amint azt a kirakatban talált lábnymok alapján megállapították, az egyik tettes még a kirakatot is kinyitotta és ott szedte össze a különböző tárgyakat. Valószínű, hogy ekkor a járőrök látták is a tolvajt, de senkiesem gyanakodott és így a tettesek nyugodtan válogathattak a különböző tárgyak között. Amikor a lopott helmit összecsomagolták, nyugodtan távoztak és még az üzletajtót is bezárták. A betörést délután négy órakor fedezték fel, amikor az üzletet kinyitották. Jelentést tettek a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

— A kormány tagjai visszaérkeztek a fővárosba. Bucurestiből jelentik: Szerdán délelőtt a constantai rapiddal Bucurestibe érkezett Calinescu Armand miniszterelnök, Gafencu Grigore külügyminiszter és Marinescu tábornok, közegészségügyi miniszter. A kormány többi tagja, akik a constantai tengerészeti ünnepen vettek részt, csütörtökön érkeztek meg Bucurestibe.

— A svájci posta betiltotta a propagandanyomtatványok szállítását. Belfortból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a Bazelben megjelenő National Zeitung című lap ismeretes cikket nyomán, amely tudvalevően tiltakozott az ellen, hogy a német propagandaszolgálat Svájcban keresztül küldi nyomtatványait Franciaországba, a svájci postavezérigazgató úgy intézkedett, hogy az ilyen levelezéseket tartásuk vissza. Svájc semmiképpen sem akar közvetítő lenni egy szomszédos állam elleni propagandában.

— MEGJELENT A BRASSÓI TURISTA ELŐSZÁMA. A Brassói Turista Egyesület, amely ezélt tizenkét esztendővel alakult meg, hogy a természetjárásban rejlő örömeit népszerűsítse, folyóiratot adott ki, hogy a nyomtatott betű varázsán keresztül újabb híveket hódítsa a turisztikának. Különböző okok miatt a lap 1931-ben beszüntette megjelenését és most, nyolc év elteltével néhány lelkes ember újra élesztette az egyesület hivatalos lapját, a Brassói Turistát. A beköszöntőben Székely Géza, aki külnben a lapot jegyzi, elmondja a lap újból való megindulásának körülményeit. Számos érdekes cikk emeli még az izléses kiállítású folyóirat színvonalát. Előfizetés évente 100 lei, egyes szám ára 10 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Brasov, Str. Regele Carol 42.

— AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK NYEREMÉNYEI. Az osztálysorsjáték augusztus 15-iki húzásán a következő nyereményeket húzták ki: 1.000.000 lei 29902 szám, 100.000 lei: 29264, 54168, 71460, 91784, 95874, végződések: 05, 17, 70, 71, 97. Melléksorsjegyek: 1.000.000 lei: 212922, 100.000 lei: 131346, 166076, 200441, 392107, 474500, 492427, 579782, 712625, 835329, 895977. Végződések: 148, 171, 427, 510, 711, 834, 962, 934, 963, 991.

— Amerikai miniszter Rómában. Rómából jelentik: Farley amerikai miniszter kedden Rómába érkezett. Hivatalos jelentés szerint a látogatásnak nincs politikai jellege. Beavottak tudni velük, hogy Farley a kormány több tagjával fog találkozni és a pápa is kihallgatáson fogadjja.

(—) A vadászfegyverek után kiadott engedélyeket nem kell láttamoztatni. Megirtuk, hogy augusztus tizenötödikével megkezdődött a fegyverengedélyek láttamoztása, amely a megyei prefektúra épületében, az első emeleti 83. számú szobában történik. A vadászfegyverek engedélyeit és a vadászfegyvereket nem kell láttamoztatni, mert ez a rendelkezés a védelmi fegyverek, így revolverek vizsgálata vonatkozó kékszínű, a díszfegyverek vizsgálata vonatkozó kék színű és a vadászati fegyverek vizsgálata vonatkozó zöld színű és a gyárok éjjeliórái, mezőőrök stb. számára kiadott szürkészínű fegyverengedélyek láttamoztását teszi kötelezővé.

— Repülőgépen — Tokióba. Tokióból jelentik: A Deutsche Lufthansa repülőtársaság „JU 52” jelzésű repülőgépe a Tokió melletti Hanada repülőtéren leszállott. A gépen két utas ült, Plauert kapitány és Lissau főhadnagy, akik kijelentették, hogy az út kedvező légköri körülmények között történt meg.

(—) JÓZSEFFALVÁERT. A légett Józseffalva javára tegnap Rébusz olvasónk 200 leit adományozott. Ezzel együtt gyűjtésünk 63.366 leit tesz ki. A gyűjtést tovább folytatjuk és minden adományt nyugtáznak.

— HUSZONÖT ÉVVEL EZELETT JELENTKEZETT HITLER ÖNKÉNT KATONÁNAK. Münchenből jelentik: Szerdán ünnepelték meg a 25-ik évfordulóját annak, hogy Hitler, mint önkéntes belépett a 16-ik bajor ezredbe, amelyben a világháború befejezéséig szolgált. Göring a német hadsereg nevében üdvözölte a Führert.

(—) HIRTELEN HALÁL AZ UCCÁN. A Belváros egyik uccáján tegnap hirtelen találták Hellberg József hetvenegy éves munkanélküli embert. A vizsgálat megállapítása szerint szívizélhűdés okozta a halálát.

— Halifax folytatja megszakított nyaralását. Londonból jelentik: Halifax lord angol külügyminiszter szerdán yorkshirei birtokára utazott, hogy folytassa megszakított nyaralását.

(—) ÖNGYILKOSSÁG KLOPODIAN. Adamek Ruppert hatvankét éves klopodiai gazdáikodó háza padlásán felakasztotta magát és meghalt. Tetét súlyos betegsége miatt követte el.

— Demeter Béla gyásza. Demeter Béla, újságíró kollégáinknak az Erdélyi Gazda szerkesztőjének és a Magyar Népközösség sajtóelőadójának súlyos gyásza van. Bátyja, Demeter Zoltán, CFR tisztviselő hirtelen meghalt. Demeter Zoltán Galatiban teljesített szolgálatot, ahol alig három hónapi betegség után szívbillentyűtágulás ölte meg. Demeter Zoltán lelkiismeretes, kiváló szakember volt, akit felebbvalói is nagyon szerettek és megbecsültek.

(—) ORVOSI HÍR. Dr. Liuba Dionisie nőorvos és szülész ismét rendel délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig. III., Splaiul Tudor Vladimirescu 12.

— SÜLYOS VASUTI SZERENCSETLENSÉG. Berlinből jelentik: Szerda délelőtt a chemnitz-i pályaudvar közelében a gyorsvonat belerohant a vasúti töltésen dolgozó munkások csoportjába. Négy ember meghalt.

— ÉLTESEBB EMBEREKNÉL, AKIK GYAKRAN FEL VANNAK FÜVŐDVA, úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz rendszerint hamar mérsékli, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást s.k esetben lényegesen leszállítja. Kérdezze meg orvosát.

— A FEGYVERGYAKORLATRA RENDELT TISZTIVISÉLŐK ÉS MUNKÁSOK FIZETÉSÉRE VONATKOZÓ TÖRVÉNY. A tavasszal megkezdődött fegyvergyakorlattal kapcsolatosan a román kormány törvényt léptetett életbe, amely a katonai szolgálatra berendelt fizetett alkalmazottak jogait biztosítja és ezáltal megkönnyíti az otthonmaradt családtagok megélhetését. A törvény harmadik szakasza előírja, hogy azok a kereskedők és iparosok, akik öt alkalmazottnál többet tartanak, ha a munkások és tisztviselők már több, mint két éve vannak alkalmazásban náluk és ha nősek, vagy családosak, mindaddig, amíg a vállalat működik és amíg a fegyvergyakorlat tart, kötelesek fél fizetést adni a katonai szolgálatot teljesítő alkalmazottnak. A fegyvergyakorlat befejezése után az összes kereskedelmi, vagy magántisztviselők, valamint munkások elfoglalják előző állásukat és jogaikba lépnek. A törvény negyedik szakasza a tiszték nyugdíjára, a magántisztviselők fizetésére vonatkozik, valamint a munkások díjazására. A fenti törvényt 1939. március 15-től alkalmazzzák.

GYÓGYSZERTARAK EJELI SZOLGÁLATA:

Csütörtökön, augusztus 17-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Unirii téren levő Weisz gyógyszerár.

A II. kerületben a 3 August uton levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerár

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerár

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart

MŰSOR

CSÜTÖRTÖKÖN, AUGUSZTUS 17.

APOLLÓ: A végzetes herceg (Francia film)

CAPITOL: A denevér (német film)

CORSO: Nyugat leánya (német film).

SCALA: Az orkán (angol film).

Lázás érdeklődés kíséri Byrd admirális új expedícióját

„Az Antarktisz regényének legérdekesebb tejezete következik“

Az egész tudományos világ érdeklődéssel kíséri azokat az előkészületeket, amelyek Byrd tengernagy legújabb expedícióját megelőzik. Cook óta izgalmas harc folyik az Antarktisz meghódításáért és Shakleton és Scott legendás vállalkozásai óta tart a heroikus küzdelem nemcsak a tudományos megfigyelések gazdagításáért, hanem az egyes államok között a területek birtokbavételéért is.

Az Antarktisz regénye izgalmas fejezetekben gazdag. Nem egy hőse lett már merész vállalkozásának áldozata. A tragikus véget ért Scott hatalmas felfedezéseket végzett a hatodik világrész partjain s már 1902-ben messzebbre nyomult a déli pólus felé, mint bárki ő előtte az expedíciók drámai küzdelmei során. Pedig a küzdelem akkor már körülbelül hetven éve tartott a déli pólust körülvevő titokzatos területek megközelítéséért.

SCOTT ÉS SHAKLETON LEGENDÁS ALAKJA.

Az első Scott-expedícióra 1902-ben került a sor. Ennek egyik résztvevője volt Shakleton, aki 1908-ban önálló expedíciót vezetett. Elhatározta, hogy téli szállásról elindulva előrenyomul olyan messzire, amilyen messze csak lehetséges. Csak három kísérőt vitt magával és a kis-

ded expedíció számai előtt alacsony termetű, rendkívül kitartó lovak futottak, amelyeket Shakleton erre a különleges célra Mandzsuriából hozatott.

Shakleton számos tudományos megfigyelést végzett.

1909. január 8-án 56 fokos hidegben, hatalmas hóviharban megakadt az expedíció 130 kilométernyire a déli pólustól.

Másnap Shakleton társaival már tovább mehetett volna, de élelmiszerük kifogyott és visszatérésre, további előnyomulás esetén, gondolni sem lehetett! Így

Shakleton azon a magaslaton, amely 3000 méternyire fekszik a tenger színe felett, kitűzte az angol zászlót, egy bádogdobozban pedig otthagyta feljegyzéseinek egy részét élményeiről.

Saját nyomain haladva, szerencsésen visszatért téli szállására, majd hajón megindult hazafelé. Ez volt a felfedezések világrekordja s bár Amundsen három év múlva sokkal messzebb nyomult, mégis Shakleton tekintette mindenki az Antarktisz igazi meghódítójának!

Mi a jelentősége Byrd tengernagy mostani vállalkozásának, amely lázas izgalmat kelt az Egyesült Államokban és az egész világon?

Harc az Antarktisz, jégmezőért

Érdeklődünk illetékes tudományos körökben az új expedíció tudományos, gazdasági és politikai jelentőségéről.

— Az Antarktisz regényének talán legizgalmasabb fejezete következik most — mondotta informátorunk. —

Október elején indul a harmadik Byrd-expedíció a Sarkvidékre. Byrd tengernagy vállalkozásának megvan a maga politikai jelentősége is, ami kiderül már abból is, hogy az Egyesült Államok kormánya erkölcsileg és anyagiilag támogatja ezt a lázas érdeklődéssel várt expedíciót.

A kongresszus 340.000 dollárt szavazott meg erre a célra, az állami támogatás és magánosok áldozatai azonban egymillió dollárra egészítik ki ezt az összeget. Ennyibe kerül a legnagyobb élő Antarktisz szakértő legújabb vállalkozása.

— Amióta James Ross 1831-ben felfedezte a magnetikus északi pólust, majd 1840—43-ban felfedezte a Viktoria-földet, nem szűnt meg a vetélkedés az egyes nemzetek között a hatodik világrész birtokbavételéért.

— A helyzet ma az,

az Antarktisz jégmezőit az egyes államok már fel is osztották maguk között, kivéve éppen Amerikát, amelynek helyzete a déli pólus körül még meghatározatlan.

Az USA tudományos és gazdasági köréi most a Déli sarkra összpontosítják figyelmüket és győzni akarnak abban a versenyben, amely az eddig fel nem fedezett régiók meghódításáért szinte még csak most kezdődik.

— Byrd tengernagy vállalkozását azért kísérik feszült figyelemmel a gazdasági körök is, mert a technika fejlődése lehetővé tette a sarkvidéki területek megfelelő gazdasági kihasználását is.

Az angol James Rosstról elnevezett tengeren nagyarányú cefvadászat folyik és a délszigeteken nyári cefvadász-állomások állítottak fel.

Az ott található ásványok ipari és gazdasági szempontból értékesek, a kereskedelem és az egyes földrészek közötti repülés szempontjából is fontos megfigyeléseket lehet végezni.

200 SZEMÉLY VESZ RÉSZT AZ ÚJ EXPEDÍCIÓN.

— Byrd kapitány délsarkai expedíciójára 1928. december 30-án indult el. 1929. november 29-én átrepülte a déli sarkot. 1930. február 10-én ért véget az első Byrd-expedíció, amely után Byrdet páratlan ünneplésben részesítették. Expedíciós hajóját, műszereit, az expedíció tagjainak hatalmas csomagjait, prémruháit bemutatták a clevelandi Nagytavak Kiállításán is, ahol az érdeklődők óriási tömegei csodálták ezeket meg. Közszemlére kerültek Byrdnek a helyszínen készült tudományos feljegyzései is.

Ha bármilyen vasöntvény van szüksége, forduljon bizalommal

„F E R R U M“

Ing. Veres vasöntődéhe.
Temesvár, —Fráteria 1. utca 18. szám

— Hogyan áll a helyzet az Antarktisz körülvevő területek felosztása tekintetében? kérdeztük.

BYRD FELADATA.

— A Falkland-szigeteket — mint tudjuk — Nagybritannia foglalta le, a nyugati hosszúság 20 és 80-as délkörei között, a James Ross által felfedezett terület, kb. 4 millió ezer négyzetkilométer, Új-Zéland birtoka.

— A Ragnhild-földet Norvégia foglalta magának Amundsen kutatásai révén, az Adél-föld Franciaországnak jutott. Az V. György-föld, az Enderby-föld és a Kemp-föld is Angliáé.

— Anglia Scott személyében vértanút is dozott az Antarktisz-kutatásnak. Scott kapitány 1911-ben megjavította az összes rekordokat, de

visszatérőben, két társával együtt elpusztult

Amikor az angol zászlót kitűzte, már fogyt volt életéréjének s nem bírta a visszafelé utat Amundsen hetekkel előbb kitűzte a norvég zászlót ezen a vidéken s ő, mint ismeretes, egészében tért vissza. Csak sokkal később, a Nobile-expedíció idején pusztult el, amikor Észak sarkra utazott az eltűnt Nobile ezred keresésére.

Amerika jelenleg csak a Little Amerika és a Marie Byrd Land területeket tartja „megszállva“.

A további döntés most Byrd kezében van. Amerikában biznak abban, hogy a bátor kutató ezúttal sem ölti fel hiába a prémbundát.

— HA LE AKAR FOGYNI, igyék reggel, délután és este egy-egy harmadpohár természetesen „FERENC JÓZSEF“ keserűvizet, lehetőleg mindig két órával az étkezés után. Kérdezze meg orvosát!

Nagyszébenből Nagyváradra megy a propagandaminisztérium mozikaravánja

Nagyszébenből jelentik: A propagandaminisztérium által Nagyszébenbe küldött kulturális mozikaraván propagandatevékenysége már tizedik naphoz érkezett. A bemutatott kulturális és szociális filmek a közönség minden rétegében lelkesedést és bálmatot keltenek s a 40 helyvel rendelkező terem és a napi öt előadás távolról sem elégíti ki a polgárok kívánságát. A egész erdélyi sajtó, a kisebbségi is, hosszú cikkekben méltatja az áldozatokat, amelyeket a propagandaminisztérium a tömegek művelésében hoz.

Eddig több mint 25 ezer személy láthatta Nagyszébenben a kulturális nevelő filmeket.

Egy hivatalos előadás keretében a miniszter Balan erdélyi érsek, Ralea miniszter, a nagyszébeni hatóságok fejei és a Társadalmi Szolgálat 150 osztágsága előtt pergetek le nagy propaganda-filmeket.

A kulturális mozikaraván néhány nap múlva Nagyváradra megy és ott folytatja propagandatevékenységét.

SCAL A-ban

GINGERS ROGERS és FRED ASTER

legragyogóbb filmje:

SZERELMESEK

Dorothy Lamour, John Hall és Mary Astor

izgalmas keleti tárgyú filmjük:

AZORKÁN

tekintettel a kettős műsor iránti érdeklődésre csütörtöktől kezdődőleg két nagy szenzáció kerül bemutatásra.

A felekezeti iskolákban gazdasági oktatást is nyernek a gyermekek

A felekezeti tanítók gazdasági tanfolyamokon vesznek részt. Szász Pál dr. nagyhatású beszéde a tanítóság és a papság feladatairól.

Nagyenyetről jelentik: Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet faluszervező munkája döntő jelentőségű fordulóponthoz érkezett. Az ősrégi Bethlen-kolozs falai között az elmúlt nap folyamán ünnepek keretében megnyílt

romániai magyar felekezeti tanítók első gazdasági tanfolyama.

Szász Pál dr., mint ismeretes, kezdeti fogva hangsúlyozta, hogy nemzetkisebbségi belső alkotó munka csak akkor válik lehetővé, ha abba egyöntetűen szervezve bekapcsolódik népünk valamennyi társadalmi rétege. Gazdáinknak egységes felsorakozása nagyrésztben azzal magyarázható, hogy a népi életben találkoztunk a falu őrtalainak cselekvő keretével, a falu értelmiségeinek; papok, tanítók és föld birtokosok közösségi szolgálatával. Mindnyáman tudjuk, hogy a magyarság sorsa a különböző települési egységekben ezeknek a vezetőknek a kezében van; ők vigyáznak a nyájra, ők állnak a közelebb hozzánk s a falu bajainak orvoslásáért a kopogtatnak első segítségért.

Az EMGE elnöksége úgy találta, hogy meg kell említeni a faluvezetők közösségi munkájának előfeltételeit. Egyidejűleg két óriási probléma jelentett: a pap és a tanító gazdasági téren is megismerje a nép életkérdéseit s azok megoldása érdekében segítséget kell nyújtson. Másrésztől viszont az egyház és iskola irányítójának sovány keret nagy részben a föld biztosítja, tehát elsőjében érdek azt úgy művelni, hogy a gyermekek megfelelő neveltetése biztosítva legyen.

A tanítók azonban ebben a síkban is sajátos feladatokat kell megoldjanak. Az iskolában ma már a gazdasági nevelés. Ha most lehetőség adó a rendszeres gazdasági kiképzésükre, a gazdasági ismereteket már az iskola padjaiban formálhatják átvezethetik a célirányos gazdálkodás módszereire.

„Gyűházaink, mint népi életünk legfőbb világitó fáklyái, fenntartás nélkül és nyomban alkálomszerűen 70 katolikus, református, unitárius s magyar evangélikus tanítót szőlítettek fel a tanítói pályára részvételre,

ny igénybe vehessék az EMGE által nyújtott lehetőségeket. Főpásztoraink hívó szavára augusztus 18-án Nagyenyeden kezdetét vette az első kéthetes tanfolyam, amit a következő években hosszabb tartamú, rendszeres gazdasági oktatás fog követni. Az ünnepélyes megnyitás a kollégium díszteremben zajlott le, amelynek során Szász Pál dr. a következő megnyitó beszédet mondotta:

— Magunk között beszélünk magyar Tanítótestvéreim, — kezdte beszédét — éppen ezért felhívom hangsúlyoznunk, hogy ezt a gazdasági tanítást

becsületbeli ügynek kell tekinteni.

A faluvezetőknek, papoknak és tanítóknak olyan feladást kell hordozniuk, amire aligha volt példa történelmünkben. Arról van szó, vajjon hogyan lehet belső életünket megerősíteni s

szegény népünknek minden vonatkozásban segítségére lenni.

az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az általános szervezett és cselekvő társadalom megadja oldani összes létkérdéseit. Ahhoz viszont, hogy faluvezető egyetemes nép-szolgálatra rendszeressé váljon, ki kell bővíteni a szerepköröket s lehetővé kell tenni, hogy

a pap és tanító az összes népi igényeknek meg tudjon felelni.

Ézt az ösvényt taposva viszont fel tudjuk emelni a lakbikizott magyar tömegeket.

Az idők építő és soha sem lankadó öntudatos munkáerőket kívánunk s félreállítjuk az utból a hangoskő deklamációkat. Nem elegendő a népi hovatartozandóságot pusztán a kongó szavakkal fennen hirdetni. Dolgozni kell, mert csak így remélhetjük a népi fejlődés biztosítását.

Szász Pál dr. ezután behatóan foglalkozott a magyar tanítóság fontosabb problémáival. A kisebbségi élet névtelen kulturharcai ők, akik ezer egyéni gondnal, zokszó nélkül és fanatizmussal nevelik a jövő nemzedékeit. Együtt élnek a faluval, megértik az összes tennivalókat s mindig ott vannak, ahol a kötelesség szólítja őket. Minél több feladatot hárult azonban rájuk, annál halaszthatatlanabbá vált a vezetők kötelesség teljesítése is.

Minden lehetőséget igénybe kell venni ahhoz,

hogy megbirkózhassanak a feladatokkal, amelyekről végeredményben népünk jövője függ.

Az EMGE a gazdasági tanfolyamok szervezésével nemzeti vagyonunkat akarja gyarapítani.

Azt a földet, amelyen él, amely tulajdonképeni hazáját alkotja,

amely évszázadokon keresztül kenyeret adott művelőjének. Gazdasági téren tehát a magyar tanítónak arra kell törekednie, hogy megfelelő irányító szerepet vállalhasson és tölthessen be. Nincs a világon egy olyan pálya, ahol megfelelő tudás, illetve végzettség nélkül érvényesülni lehetne. Senki nem folytathatja mesterségét, míg fel nem mutatja a kérdések ismeretéről szóló igazolását. Csak egyedül a föld a mostoha gyermek, amivel tetszés szerint lehet bánni. S nem veszik észre, hogy a jól megművelt talaj megoldja a család, s a népi család anyagi kérdéseit, a gyermekek jövőjét alapozza meg, s egyben anyagi erőforrását jelenti a nemzeti társadalmi életben szükséges intézményeknek, s azok vezetőinek, az értelmiségnek. A tanítónak ezen az életterületen is irányt kell mutatnia. Meg kell ismernie a haladó gazdálkodás módjait, hogy egy részről betölthesse új hivatását, másfelől viszont biztosíthassa saját megélhetését. Jól tudjuk, hogy a bizonyos pénzügyi javadalmazás kerántsem volna elegendő a föld nélkül. De függetlenül mindeztől a tanító gazdasági oktatásban is kell részesítse a gyermekeket. A gazda nevelés tehát már itt kezdődne.

A mindvégig nagy érdeklődéssel kísért megnyitó beszédet állandó helyeslések szakították félbe. Az EMGE elnöke részletesen ismertette az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet célkitűzéseit, eddigi tevékenységét.

— Egyházaink szintén elkötelezést látnak e feladatok iránt. Itt

ezen a helyen is el kell ismernem azt a mindenre kiterjedő nagy felelősséget, amivel hivatkozhatunk a szülőre.

Sajnos, most nem állt elegendő idő rendelkezésünkre, s így csak két hétre szól a tanfolyam. Reméljük, hogy a jövőben már rendszeresíthetjük a hethetes tanfolyamokat. A tanítók elsajátítják a gazdasági ismereteket, visszatérnek falvaikba és továbbadják tudásukat. Az EMGE viszont vándortanítói útján fi-

HÁROM HETI GYÓGYKÚRA BUDAPESTEN A FÜRDŐK METROPOLISÁBAN

Díjmentes vizum — 50%-os kedvezmény a magyar vasút vonalain. — Lakás és teljes ellátás luxusszállodában, illeték, orvosi felügyelet, ki- szolgálás, körutazás, számos kedvezmény.

Egész évben nyitva. Leiben fizetendő a ROMANIA Societății Comerciale de Turism. Összes irodában

TEMESVÁR, Birdev, I. C. Bratianu-ucca, Hotel „Terminus” — Banca Centrala, Alba Iulia-ucca 9. Telefonszám: 15—15.

gyelemmel kíséri gazdasági tevékenységüket, s időnként a helyszínen jelentkezik, hogy közvetlen utmutatásokkal nyújtson segítséget.

— Örömmel hirdethetjük, hogy a tanfolyamon jelen van magyarságunk valamennyi hitfelekezeti tanító-képviselője. Ime az együvé tartozás és a sorskérdések vállalásának legszebb bizonyítéka, mindnyájan egy nép ügyét szolgáljuk, függetlenül vallási meggyőződésünktől. Hiszem és tudom, hogy felekezeti kérdések soha nem merülnek fel sorainkban.

Szeretettel vártuk magyar tanító-testvéreinket, akik továbbképzik magukat, mert a nép érdekei így kívánják.

Szász Pál dr. megnyitó beszédét percekig tartó eljenzés és taps követte. A vendéglátó kollégium nében Elekes Viktor rektor-professzor szól a hallgatósághoz, hangsúlyozva a kollégium-alapító Bethlen Gábornak a terdai országgyűléssel kapcsolatos örökérvényű tételét.

Ezen a földön legyen szabad minden felekezet, de egyik se bántsa más szabadságát.

Megkapó volt az ünnepség befejezése. Felhangzott az egyházi ének, mely minden vallásfelekezettünké „Mennyben lakó én Istenem...”

Hétszázhusz gyermekvédő központ létesül Romániában

A kormány akciója a gyermekhalandóság leküzdésére

Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi miniszter a nagy gyermekhalandóság leküzdése érdekében 270 gyermekvédő központot létesített, ahol a körorvosok hetenként egyszer, vagy kétszer ingyenes kezelésben részesítik a gyermekeket. Ezeknek a vizsgálatoknak az a céljuk, hogy biztosítsák a gyermekek normális és egészséges fejlődését egyidejűleg az anyákat is kioktatják, hogyan kell a gyermekekre gondot viselni.

A szegények felségélyezése érdekében az egészségügyi miniszter mindenki gyermekvédő központ részére havi 1000 leit utal ki, amelyből a gyermekek számára cukrot, rizskását, tejet, szappant, penicillint és egyéb szükséges dolgokat vásárolnak. Ezek az összegek kívül a gyermekvédő központok bizottságai gyűjtéseket is rendeznek erre a célra.

Az 1938-as esztendő folyamán 633.106 ingyenes vizsgálatot eszközöltek és az egészségügyi miniszter a szép eredményen fellelkesülve, még 600 gyermekvédő központot akar létesíteni. Különös figyelmet fognak fordítani az anyák kioktatására, hogyan gondozzák magzatukat a terhesség ideje alatt, hogyan kell a szülést higiénikus feltételek mellett megejteni és hogyan kell a csecsemőkre gondot viselni. Bebizonyított tény, hogy a gyermekhalandóság egyik fő oka nálunk az anyák tudatlanságában rejlik.

Azon a 600.000 vizsgálaton kívül, melyet a gyermekvédő telepeken végeztek, a telepek orvosai 115.500, az orvosi segítségnyújtást 115.000, a gyermekvédő telepek bizottsági tagjai 30.000 látogatást tettek a gyermekek szüleinél. A házi látogatásoknak az a céljuk, hogy megállapítsák, mennyiben

fogadják meg az anyák a rendeléseken kapott tanácsokat.

A rendes havi 1000 leit támogatáson kívül, melyet a gyermekvédő központok kapnak, Marinescu tábornok egészségügyi miniszter a cukorgyáraktól kieszközölt 30.000 kg. cukrot a gyermekek részére. Ebben az esztendőben ugyanerre a célra 100.000 kg. cukrot vásároltak.

A fenti társadalmi mű betetőzése érdekében az egészségügyi miniszter az iskolaköteles gyermekek segélyezésére is gondolt és felhívást intézett a társadalomhoz és az intézményekhez, hogy adományokkal járuljanak hozzá ennek a társadalmi munkának a véghezviteléhez.

A miniszter felhívására 23 millió leit gyűlt össze. Ebből az összegből az elmúlt iskolai esztendő folyamán 5346 étkezést tartottak fenn, melyekben 148.372 gyermek kapott ellátást. A vármegyei prefektusok mindenben támogatták a miniszter munkáját és szinte minden faluban létesítettek egy-egy étkezdét. A falu vezetői emberei munkájukkal, pénzbeli és természetbeli adományaikkal járultak hozzá az étkezdék fenntartásához.

A vármegyei prefektusok már megkezdtek a mozgalmat, hogy a jövő iskolai esztendőben is létesítsenek a szegény gyermekek számára ilyen étkezdéket. Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter engedélyt adott az orvosoknak, hogy az ország összes fűrdő- és üdülőhelyein tartsanak ünnepségeket, amelyekből befolyó jövedelmeket a jövő iskolai étkezdék céljaira fordítják.

SPORTSEMÉNYEK

Két csúcseredmény a kolozsvári bajnokságokon

A Kolozsvárott rendezett országos ifjúsági bajnokságok első napjának eredményeiről beszámoltunk. A második napi versenyek szintén kitünő eredményeket és újabb két rekordot hoztak. Az eredmények a következők:

400 méteres gátfutás: 1. Kiss Esta Sun 59.8 mp. országos rekord! 2. Br. Bánffy KAC 62. 8 mp., 3. Garay Viforul Dacia 65.8 mp. 1.500 m. síkfutás: 1. Talmaci Viforul Dacia 4 perc 20.5 mp., országos rekord! 2. Kocz Venus 4 perc 23.5 mp., 3. Skovara UDR 4 p. 26.8 mp. Hármassugrás: 1. Ionescu Venus 13 méter 53 cm., 2. Hidiosanu Venus 12 m. 75 cm., 3. Suloc Soimii 12 m. 69 cm. Gerelydobás: 1. Stefan KAC 46 m. 72 cm., 2. Hanek UEC 46 méter 23

cm., 3. Neumann Rapid 45 m. 0.5 cm. 200 méteres síkfutás: 1. Cristea Venus 22.8 mp., országos rekord beállítva! 2. Rosu UDR 23 mp., 3. Moinea Soimii 23 mp. Az egyesületek pontversenyében 1. Venus 54 ponttal, 2. Soimii Kolozsvár 30 ponttal, 3. Viforul Dacia 21 ponttal, 4. UDR 20 ponttal, 5. KAC 17 ponttal, 6. Esta Sun 10 ponttal, 7. Rékás 7 ponttal, 8. Rapid Temesvár 7 ponttal, 9. SSG Brassó 5 ponttal, 10. UEC 3 ponttal, 11. SSM Brassó 2 ponttal, 12. AAC Arad 2 ponttal, 13. Electrica Temesvár, 1 ponttal. A viadal végén ünnepélyes keretek között osztották ki az értékes díszleveleket, köztük dr. Iuliu Hatieganu egyetemi tanár, volt miniszter értékes kupáját, melyet a Venus nyert meg.

A német lapok követelik, hogy az olimpiai futball-tornán csak amatőrök vehesenek részt

A német lapokban egyre több szó esik a futball-olimpiáról. Az előlekek szerint a helsinki olimpiai játékok egyik legérdekesebb versenyszáma lesz a futball (eddig 19 nemzet nevezett!)

Legutóbb a finn — elasz válogatott mérkőzés alkalmából Pozzo olasz szövetségi kapitány megtekintette az olimpiai létesítményeket.

— Nem akarunk készületlenül idejönni 1940-ben — mondta.

Érdeklődött a futballpálya méretei iránt, szállás után nézett stb. Amikor megkérdezték tőle, hogy melyik csapata számára végez „kutatómunkát”, az amatőr-együttes, vagy pedig az olasz nagyválogatott számára-e, Pozzo rejtélyesen mosolygott, nem válaszolt. Ez volt az alapja annak az európai sajtót bejárta hírek, hogy az olaszok nagyválogatottjukat akarják szerepeltetni az olimpián, minthogy ezek hivatalos elnevezése nem az „olasz”, „professzionista”.

A zürichi „Sport” című lap is ezt írja:

„Ha az olaszok a nemzeti válogatott csapatukat játszatják, akkor természetesen mi is szerepeltjük

nagy válogatottjainkat”.

Megkérdezték Schrickert, a FIFA főtitkárát, mi a véleménye erről a kérdéssel. Schricker ezt válaszolta:

Az olimpián csak amatőrök vehetnek részt, ez kétségtelen. Viszont az is bizonyos, hogy az egyes országokban nem egységes az amatőr-szabályzat.

A német lapok egyöntetűen tiltakoznak az ellen, hogy „félamatőrök”, nagy fizetést húzó olasz, svájci vagy francia „klubtisztviselő” játékosok részt vegyenek az olimpiai tornán. A „Neues Wiener Tagblatt” szombati számában olvassuk:

„Remélhetőleg nem engedik meg az olimpiai amatőr-szeme megsejtelését. Vagy pedig mondják ki bátran, hogy mindegyik nemzet szerepeltetheti legerősebb futbalcsapatát, akár amatőröket, akár profikat. Németország, ahol a legtisztább amatőr-ség uralkodik, például a svédek ellen nem is játszat volt profikat, mert ezt a meccset már olimpiai előkészületnek szánja. Várjuk az olimpiai rendezőbizottság minden kételyt eloszlató nyilatkozatát”.

Hungária—Polonia 4:1 (3:1)

A Hungária Lengyelországban turázó csapata fölényesen győzött a Polonia felett. A mérkőzés 6000 főnyi közönség előtt folyt le. A Hungária csapata így állt fel:

Szabó — Kiss, Bíró — Négyesi, Turán, Sebes — Titkos, Cseh, Kardos, Dudás, Szabó III.

A vezető gólt Titkos szerezte meg, ezt a lengyelek kiegyenlítették. A 23. percben Cseh kiugrott a védők között és bombalövessel megszerezte a vezetést. (2:1). A 33. percben Titkos futtából beállítja a félidő eredményét. A szünet után Cseh volt a góllövő.

A Hungária nagyon jól játszott, a csapat legjobbjai Szabó, Bíró, Turán, Titkos, Cseh és

Biztosan lejátszzák október 22-én a Románia—Magyarország mérkőzést

A fővárosban megjelenő Gazeta Sporturilor felteszi a kérdést, hogy miután a magyar labdarúgó-szövetségnek augusztus 20-ra tett ajánlatát a román szövetség elhárította magától, az október 22-re hivatalosan leköötött Románia—Magyarország mérkőzés megtartása nem forog-e veszélyben. A cikkíró megállapítja, hogy az október 22-iki mérkőzés megtartását semmilyen sem befolyásolja a vasárnapi meghívás. Romániának szüksége van a Magyarország elleni mérkőzésre már csak azért is, mivel a december 6-án lejátszásra kerülő Anglia—Románia mérkőzés előtt egyetlen országközi mérkőzés sines műsoron is így kitünő alkalom szolgál az egyes játékosok kiválasztására — fejezi be cikkét a lap.

A FERENCVÁROS ÚSZÓI ÉS VIZIPOLÓCSAPATA ROMÁNIAI PORTYÁN. A Ferencváros úszó és vízipolócsapata e héten romániai portyára jön, ha — megkapja a beutazási engedélyt. Ez esetben a portya műsora a következők lesz: Augusztus 23—24-én Temesvárott, aug. 26-án Kolozsvárott, 27-én Marosvásárhelyen, 29—30-án Bucarestben, szeptember 1-én Nagyváradon.

A CHINEZUL-ILSA SPORTEGYLET VÁLASZTMÁNYA MA ÜLEST TART. Az ülésen, amely este lesz a Victoria kávéházban levő egyleti helyiségben, az egyesület sorsa felett döntenek és így kéri, hogy azon a választmányi tagok teljes számban jelenjenek meg.

A magyar atlétika bajnokságok eredményei

A magyar atlétikai bajnokságok második napján közel 2000 néző jelent meg a BSzKRT épületében. Részletes eredmények:

1500 méteres síkfutás: 1. Hires László 3:55.4. 2. Szabó Miklós MAC 3:55.8. 3. Iglói MAC 3:56.4. 4. Rátonyi MAC 3:56.6. 400 m. síkfutás: 1. Vadas József MAC 49.2. 2. Görkői BBTE 49.5. 3. Sándor György UTE 50.8. 200 m. síkfutás: 1. Sir József dr. BBTE 21.7. 2. Gyula MAC 21.8. 3. Szigetvári József MAC. Súlylökés: 1. Darányi József dr. MAC 14. Németh Ernő BSzKRT 14.72. 3. Rákbelyi ARAK 13.96. Diszkoszvetés: 1. Kulitz Jenő 46.10. 2. Madarász Endre BSzKRT 44.79. 3. Dezső dr. BEAC 44.55. Magasugrás: 1. Csernos (Szolnoki MÁV) 185. 2. Sári Emil (Hévíz) 178. 3. Molnár Ferenc BEAC 174

Sporthírek mindenfelől

A gödöllői nemzetközi teniszversenyen a magyar kormányzó vándordíjéért rendezett férfiefő fordulóban indult Erős II., a bucaresti Doherty kiváló játékosa is, aki azonban balszerencséjével küzdve, az első mérkőzésen vereséget szenvedett a mérkőzés sági sorban levő Katonától 5:7, 6:1, 6:4 arányban. A budapesti lapok Erősről azt írják, hogy nagy játékos.

Körmöczy Zsuzsi, a 15 éves kitünő magyar hölgyteniszjátékos egyhónapos Angliai portyájának utolsó állomásán, Eastgrinstead-ban megnyerte a női egyest. A döntőben az angol Harvey-t győzte 6:1, 9:7 arányban.

Kispest labdarúgócsapata Marseilleben második mérkőzését 4:4 (2:2) arányban döntetlenül játszotta az Olympique Marseille csapatával.

A szlovák válogatott labdarúgócsapat Pozsonban vasárnap délután a lembergi Pogon egyest 4:0 (3:0) arányban győzte le.

A budapesti sportlapok híradása szerint Ionescu, a kiváló román teniszjátékos is indult a pénteken kezdődő magyar bajnokságokon.

A nemzetközi labdarúgószövetség felszólította a román, mint a bolgár labdarúgószövetséget, hogy sürgősen egyezzenek meg egy döntőbíróval a Balkán-kupa tulajdonjoga kérdésének ügyében. Románia már be is jelentette az olasz Maurot, aki valószínűleg a bolgárok is elfognak fogadni.

Zellák, a volt magyar asztali teniszvilágbajnok amerikai állampolgár lett és ezután amerikai csapatokban fog versenyezni.

Gólzáporos győzelmet aratott az FC Bucsiban. Az FC Rapid Bucsiban versenyző csapat az ott gólzáporos győzelmet aratott Rapid FC 14:2 arányban győzött. A Rapid FC Auer (3), Barátky (6), Sipos (2) és Gavril osztozkodtak, míg a Vrancea részéről Coda Ionescu voltak eredményesek.

A DÉLI HIRAP

Bucarestiben
minden újságkioszkban
kapható
Kérje a DÉLI HIRLAPOT

A tengerésznapi uszó és evezős versenyek eredményei

A tengerészeti nap ünnepségei keretében Temesvárott a strandon uszó és evezős versenyeket bonyolítottak le a következő eredményekkel:

50 m. gyorsúszás: 1. Püllök, 2. Bálint, 3. Reingewürz.

100 m. gyorsúszás: 1. Püllök, 2. Bálint.

200 m. gyorsúszás: 1. Bohumitzky, 2. Balajti, 3. Pantea.

100 m. hátúszás: 1. Püllök, 2. Molnár.

50 m. mellúszás: 1. Normann, 2. Neumann I., 3. Neumann II.

100 m. mellúszás: 1. Normann, 2. Püllök, 3. Györi.

200 m. mellúszás: 1. Normann, 2. Nicolici.

50 m. női mellúszás: 1. Merkler Juci, 2. Schauer.

50 m. leány gyorsúszás: 1. Herzl, 2. Kratki.

50 m. leány mellúszás: 1. Berger Zsuzsi, 2. Berger Éva.

100 m. ifj. gyorsúszás: 1. Hozdovits, 2. Reesen, 3. Müller.

100 m. ifj. hátúszás: 1. Hozdovits, 2. Schönbberger.

50 m. ifj. gyorsúszás: 1. Hozdovits, 2. Reesen, 3. Müller.

100 m. ifj. mellúszás: 1. Nicolici, 2. Jaulusz, 3. Reingewürz.

A kajakverseny eredményei a következők:

300 m. ifjúsági: 1. Ruderklub (Herz—Gertl), 2. Adam—Schiller (egyetlen kívül).

500 m. szeniorverseny: 1. CFR (Popovici—Herz), 2. CFR (Katzler—Costici), 3. Ruderklub.

A győztesek valamennyien éremdíjazásban részesültek.

A Kadima lesz a Camarasescu kupa zónagyőztese

A Camarasescu-kupa küzdelmei során a Gloria versenyzői: Crăznic dr., Albert, Tereanu, kedden a temesvári Kadima teniszszövél: Ungár és Barthával játszottak. Két egyes s a párost fejezték be, ami után a Kadima vezet 2:1 arányban.

Valószínűnek látszik, hogy a zónagyőztes a Kadima csapata lesz, mert Ungár az esélyes még hátralévő játékaiban Tereanuuval szemben.

A Gloria nyertes pontja Tereanu győzelme Bartha ellen.

KÖZGAZDASÁG

Adóellenőrzés lesz a helyszínen a vállalatoknál

A temesvári kerületi pénzügyi felügyelő-ségközi a vállalatokkal és kereskedőkkel, hogy miniszteri rendelet alapján adóellenőrzést tartana a közvetett adók, különösen a bélyegilleté a forgalmi- és fogyasztási adók befizetésé-vekapcsolatban. Ebből a célból a pénzügyi fel-ügyelőség megfelelő megbízást adott a pénzügyi ellenőröknek, akik felelősek ezen adók pontos és teljes egészében való befizetéséért. A pénz-ügyi felügyelőség felhívja a vállalatok és adófi-zezők figyelmét, — hogy jóhiszeműségükkel ne kerüljenek visszaélés, — minden ellenőrzés al-kanával állapítsák meg az ellenőrzésre megje-ri hivatalos közeg személyazonosságát és meg-biztatását. A multban ugyanis megtörtént, hogy ellenőr jelent meg egyeseknél és megkarosi-za a jóhiszemű adófizetőket. Közlik még az adófizetőikkel azt is, hogy a pénzügyi ellenőrök

által készített iratokat a pénzügyi felügyelőség a helyszínen felülvizsgáltatja. Ezt a felülviz- gálást vagy a pénzügyi felügyelőség helyi tiszt- viselői, vagy más városokból kiküldött főtiszt- viselők végzik, mert a pénzügyminisztérium a közvetett adók ellenőrzésére ezt így rendelte el. A felülvizsgálással akarják elkerülni azt a le- hetőséget, hogy az államot a nem reális adók megállapításával vagy fizetésével kár érje. Az ellenőrzés és a felülvizsgálás meggyorsítására és megkönnyítésére és hogy az kereskedelmi ér- dekeiket ne érintse, felszólítják az adófizetőket, hogy könyvelésüket is ennek megfelelően szer- vezzék meg, mert a pénzügyi közegek mindad- dig nem távoznak a vállalatoktól, amíg az állam pénzügyi jogainak kapcsolatos összes dolgokat nem tisztázták.

A kormány elősegíti a gyümölcskivitelt és a gyümölcskonzerv termelést

A belföldi konzervgyárak dolgozzák fel az exporira nem kerülő gyümölcsöt

Az idei gazdag gyümölcstermés értékesítése és dolgozása érdekében a kormány különböző intéz- déseket tett, amelynek célja, hogy a román gyü-ölcs számára minél kedvezőbb elhelyezési lehet- séget biztosítson külföldön. Így legutóbb Német- százzal jött létre megegyezés 2000 vagin alma szállítására és tárgyalások folynak Lengyelországgal, Agliával, Franciaországgal és más nyugati álla- mokkal is a román gyümölcs elhelyezése érdekében. A nemzetgazdasági minisztérium külkereskedelmet szabályozó igazgatósága legutóbb tartott értekezletin elhatározta a technikai előírásokat tárgyalta, amelyeket az exportőröknek a gyümölcskivitelt alkalmával szem- elni kell tartania, hogy a román gyümölcsnek mi- n jobb hírnevet biztosítsa külföldön.

A gyümölcsexport fokozása érdekében tett inté- zkedések, azonban előreláthatólag nem lesznek ele- gendők. Szakmai körök szerint, feltétlenül szükséges, így a hazai konzervgyárak dolgozzák fel a nem ex- portálható gyümölcsöt gyümölcskonzervek és gyü-ölcslevek készítésére, a termelők pedig intenzíven glalkozzanak a gyümölcsök aszálásával, mert az

aszaltgyümölcs, épügy mint a gyümölcskonzerv kül- földön kitűnően értékesíthető.

A gyümölcskonzerválás terén nagy üzleti lehet- ségek mutatkoznak, bár a hazai konzervgyártás ed- dig aránylag szűk keretek között mozgott. A konz- ervgyárakba befektetett tőke ugyanis 1937-ben 133.710.000 leit tett ki, a gyárak összesen 796 mun- kást foglalkoztattak. A feldolgozott gyümölcs ér- teke 1937-ben 59,3 millió leit, a termelés értéke pe- dig 128,8 millió leit tett ki. Az 1939. évben a konz- ervgyáraknak ezt a termelését legalább kétszeresé- re kell fokozni, hogy a gyümölcstermést megfele- lően feldolgozhassák.

Értesüléseink szerint, a kormány minden esz- közzel elősegíti a hazai gyümölcskonzervgyárak mű- ködését és megfelelő hiteleket és szubvenciókat fo- lyósít gyári berendezésekhez.

Igy a kormány legutóbb az Arges megyében levő marmeladégyár kibővítésére és modernizálására 885 ezer leit irányozott elő. A kormány hajlandó további áldozatokat hozni, hogy a gyümölcsértékesítést elő- mozdítsa.

Az államügyön leltörözési minisztérium kör- rendeletet adott ki, amelynek értelmében az elren- delt leltörözési munkákat a megyei prefekturákon augusztus 25-ig, a városokban és községekben pe- dig augusztus 31-ig hosszabbította meg.

Ujabb intézkedések a buza értékesítésre vonatkozóan

A nemzetgazdasági minisztériumban tovább folynak a munkálatok a buza értékesítésére vonat- kozóan. Mint ismeretes július 17-én összeített a ta- valyi búzatermést és a kivitel tekintetében új eljá- rást léptettek életbe. Megállapítást nyert, hogy mind- eziideig egészen jelentéktelen mennyiségben expor- táltak tavalyi termésű búzát. Eppen ebből az okok- ból kifolyólag nem valószínű, hogy a nemzetgaz- dasági minisztérium rendelkezést ad ki, hogy a régi termést ugyanolyan körülmények között lehessen ér- tékesíteni, mint az új búzát.

Árfolyamok

SZERDA, AUGUSZTUS 16.

Hivatások árfolyamok. (Az első szám a vételt, a a másik az eladást jelenti). Holland forint 75.35— 76.52, belgas 24.01—24.36, angol font 662.40— 672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frank 3.78 ban a devizafelár is bennfoglaltatik. Dinár 2.898— 3.05, pengő 26.50—27, német márka 40.50—41.50 —3.85, svájci frank 31.88—32.36. Ezekben az árak- ban a harmincnyolcszázalékos felár is bennfoglalta- tik.

Közgazdasági hírek

A munkaügyi minisztérium körrendeletben adta tudomására a munkakamaráknak és a különböző cé- hek vezetőségének, hogy a céhtörvény 23. szakasza értelmében az illető cég vezetősége képviseli a céhet a bírói fórumok előtt. A vezetőség kiküldheti egyik tagját a képviselőre. Az alkalmazott tisztviselő te- kintetében a minisztérium azt az álláspontot foglalta el, hogy kinevezhetők nem céhtagok is, kivéve a tit- kári állást.

A mezőgazdasági minisztérium megtette az előkészületeket a buza és tengeri versenyre vonat- kozóan

A munkaügyi minisztérium elrendelte, hogy az egyes céhek jogi személyisége iránti kérelmek bé- lyegmentesek és a proporcionális illetéket sem kell leróni. Egyéb kérelmek és átiratok után azonban fi- zetni kell a törvényes illetéket.

A postavezérgazgatóság augusztus 15-től kez- dődően speciális borítékokat hozott forgalomba, a melyek segítségével a rendes portó ellenében repül- uton továbbítják ezeket a leveleket. A borítékok ára 1.50 lei. A jövőben csak az ilyen speciális boríté- kokat továbbítja a posta repülőgépen. Az intézkedés egyelőre csak belföldi viszonylatban lépett érvénybe.

Ujabb rendelkezések a forgalmi adókönyvek ügyében

A pénzügyminisztérium még június 15-én örrendeletet adott ki, amelyben elrendelte, hogy forgalmi adó alá eső vállalatok kötelesek znyéb üzleti könyveik mellett raktárkönyvet is ezetni és ebbe a tételeket naponta beírni.

A malmok a buzaértékesítési törvény és a ogyasztási adótörvény értelmében lerakati önyvet (registru de depozit) kötelesek vezetni. Ezenkívül a forgalmi adótörvény arra kötelezi a malmokat, hogy külön malmokkönyvet is tart- anak. Minthogy pedig ezeknek a könyveknek a nyilvántartása a pénzügyminisztérium meg- tételése szerint is kellő ellenőrzési lehetőséget nyújt a pénzügyi közegek számára, a miniszte- rium megengedte, hogy a malmok a raktárkönyv (registru de magazie) vezetése alól felmentést nyerjenek. Ezt a felmentést azonban esetről- esetre adják meg a malmoknak.

Ugyanakkor a pénzügyminisztérium ugy intézkedett, hogy azok az iparvállalatok, ame- lyeknek termékei a szeszmozgatótörvény rendelkezé- serei alá tartoznak, mint aminők a szeszgyárak, élesztőgyárak, stb., nem kötelesek raktárkönyvet vezetni.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bánási gabonapiacra élénk keres- let mutatkozik búza iránt, míg a többi gabonanemű iránt a kereslet lanyha. A piaci árak a következők: búza 75 kilós 420, tengeri 420, korpa 340, új zab 400, új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 420, muharmag 400, tökmag 950, káposzta repace 850, lencse 600—700 lei százkilónként.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 17.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13.00: Időjelzés, sporthírek. 13.05: Hangverseny. 14.10: Rádió újság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művelődési aktualitások. 19.17: Filmzene. 20.05: Előadás. 20.20: Román dalok. 20.40: Xilofon hangverseny. 21.00: Szim- fonikus hangverseny. 22: Rádió újság. 22.15: Könnyű zene. 22.30: Német dalok hanglemezről. 23: Rádió újság. 23.15: Német dalok hanglemez- ről. 23.30: Román műsor Németországnak.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.30: Szalónzene. 15.30: Hírek. 17.15: Háztartási előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlo- vák és magyar-orosz nyelven. 18.10: Elbeszélés. 18.35: Hangverseny. 19.45: Hangfelvétel. 20.15: Hírek. 20.25: Szalónzene. 21.35: Az én rádió mű- sorom. 22.40: Hírek. 23: Jazz-zene. 23.40: Hi- rek német, olasz angol és francia nyelven. 24: Rendőrzene. 24.20: Olasznyelvű előadás.

Budapest II. 20.30: Hangverseny. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjen- tés.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 18.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13.00: Időjelzés, sporthírek. 13.05: Hangverseny. 14.10: Rádió újság. 10.15: Aktualitások. 17: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi és művészeti élet Angliában. 19.17: Hanglemezek. 20.40: Hangver- seny. 21.05: A Sevillai borbély. Opera. 21.45: Rá- dió újság, sporteredmények. 22.50: Rádió újság. 23.45: Francia, német és olasz nyelvű hírszolgá- lat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: Előadás. 13.10: Hangverseny. 13.40: Hírek. 14.30: Szalónzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfelőra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ma- gyar-orosz nyelven. 18.10: Szavaltatok. 18.30: Ka- tonazene. 19: Előadás. 19.30: Sportközlemények 19.45: Hangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Bu- dapesti Hangverseny Zenekar. 21.30: Leonardo da Vinci repülőgépe. Hangjáték három részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Hanglemezek.

Budapest II. 20.30: Balalajakzene. 21: Hírek. 21.20: Felolvasás. 21.50: Táncclemezek. 22.35: Időjárás- jelentés.

Eckhardt Tibor tájékoztatta az angol kormányt a magyar külpolitikáról

Változatlan a barátság Magyarország és Lengyelország között

Budapestről jelenti a Rador. Eckhardt Tibor, a magyarországi kisdapárt vezére a „Déli Magyar Hírlap” című új makói napilap keddi számában „Új kezdetek” címmel cikket közöl pártja külpolitikai felfogásáról. Magyarország — írja Eckhardt Tibor — nem sakkbáb, amelyet bárki is akarata szerint tolhat el a maga sakktábláján. Magyarok vagyunk.

Nem folytatunk egyoldalú külpolitikát és nem akarjuk átengedni senkinek sem baráti együttműködés nevében a külpolitika monopóliumát, tehát a hatalom monopóliumát. Hasonlóképpen nem folytathatunk kalandpolitikát sem.

Nem engedhetjük túlzásokra ragadtatni magunkat és tisztességes politikai céljaink megvalósítására nem engedhetjük, hogy a béke megzavarására szorítsanak.

Eckhardt Tibor nemrégén Londonba utazott, de erről az útról, illetve annak céljáért semmi közlelőbbi nem szivárgott ki. Most az egyik nagy francia hetilap, a Merianne, Londonból kapott értesülés alapján rámutat arra, hogy a magyar ellenzék vezére informálta az angol kormányt a magyar kormány igazi külpolitikájáról, amely

nem járul hozzá semmiféle, a tengelyhatalmakkal kapcsolatos katonai akcióhoz.

A francia lap még megemlíti, hogy Eckhardt Tibor Londonban tanácskozott Habsburg Ottó főherceggel.

Londonból jelenti a Rador: A Daily Scetch jelenti: A salzburgi olasz-német megbeszélések egyik eredménye az volt, hogy Mussolini végleg elpártolt Magyarországtól. Közölték Magyarországgal, hogy nem számíthatnak többé az olaszok rokonszenvére, ami annyit jelent, hogy szabad kezet kap Németország a magyar kérdésben. Ennek az lesz az első következménye, hogy

a német kormány figyelmeztetni fogja a magyar kormányt, hogy tiltakozik a magyarországi német kisebbségekkel való bánásmód ellen és intézkedéseket fog hozni azok védelme érdekében.

VÁLTOZATLAN A BARÁTSÁG MAGYARORSZÁG ÉS LENGYELORSZÁG KÖZÖTT

A francia lapok egy része, így a Matin, a Petit Parisien, a Petit Journal, a Jour és más párisi újságok a Havas-ügynökség berlini értesüléseit közlik Csáky István gróf magyar külügyminiszter németországi tartózkodásáról és a német politikai köröknek a magyar kérdéssel kapcsolatban elfoglalt álláspontjáról. A jelentés szerint lehetséges, hogy Csáky gróf ismételen találkozik fog Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel. Berlini illetékes körökben cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint

német részről a magyar-német gazdasági és politikai kapcsolatok kiterjesztésére és kölcsönözésre, a magyar törekvések támogatására

vonatkozó javaslatokat terjesztettek volna a magyar kormány elé.

A Petit Journal értesülései szerint a megbeszélések, amelyeknek Beck lengyel ügyminiszter nemrég a varsói angol és francia követekkel folytatott.

nemcsak a danzigi kérdéstről, hanem Magyarországról és Szlovákiáról is szó volt.

Ha ugyanis Magyarországot közvetett, vagy vetlen formában veszély fenyegetné, Lengyelország is veszélyben forogna. Terrítés, hogy Anglia Varsóba bízza annak megkötését, hogy Lengyelország létérdekét mikorrogan veszélyben.

Egy párisi újságíró kérdést intézett lengyel külügyminiszterhez a lengyel-magyar kérdéstről, amire a miniszter ezt válaszolta:

— Ha lehetséges a nemzetek közötti rokonszenv, akkor ilyen van Magyarország és Lengyelország között. Az utolsó húsz esztendőben Lengyelország több ízben támogatta titkailag Magyarországot. A múltban a me roknak kitűnő érzékük volt a függetlenség iránt, — fejezte be nyilatkozatát a lengyel ügyminiszter.

Frick dr. német birodalmi belügyminis te és felesége szerdán több napos tartózkod Salzburchba érkezett. Velük együtt érkezett burgba Csáky István gróf magyar külügymin ter, aki néhány nap óta a birodalmi belüg niszter vendége, valamint Stojay Döme bé magyar követ is. A vendégek a Leopoldsk kastélyban szálltak meg és szerdán este részt tek a Szevillai borbély előadásán.

LEGUJABB

Amerika is egyhónapos fegyverszünetet ajánl Európának

Hamilton Fish, az Osloban üléselő interparlamentaris unió kongresszusára kiküldött amerikai delegáció elnöke, az újságíróknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy javasolni fog egyhónapos fegyverszünetet Európában. Ez idő alatt Franciaország, Anglia, Németország és Olaszország külügyminiszterei értekezletre jön-

nének össze, hogy megvizsgálják a nemzet helyzetet. Amennyiben nem tudnának megeg ni a lényeges pontok tekintetében, választott róságot javasol, amelynek tagjai a norvég é belga király, valamint az ír köztársaság és Sv államfője lenne. A választott bíróság az ös kérdésekben véglegesen döntene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állaskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személy fűrdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házaság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés sző. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici t fík, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nogrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a, Telefon: 45—13.

Oktatás

Okleveles középiskolai tanárnő privátórákat ad német, angol, francia, latin, görög, román és magyar nyelvből, továbbá stenografiából a 3 hazai nyelvből. III., Bulev. Carol 7. II. em. 9 ajtó. 1185

Alkalmazás

Gépezet-kovács egy első és egy második kerestetik, puztára. Cím a kiadóban. 1233

Házmasternek felvétetik gyermektelen házaspár, akinek valamely fixsz melékkeresete is van. IV., Str. Gelu 23. 1232

Megbízható szakácsnő azonnalra kerestetik. III., Splaiul Tudor Vladimirescu 12. I. em. ajtó 5. 1235

Lakás

Bütorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Kétszobás modern lakás, központi fűtéssel, lehetőleg kis balkonnal, vagy terasszal, sürgősen bérebe keresek. Cím a kiadóban. 1032

Kiadó 2 szobás lakás mellékkelhelyiségekkel szeptember 1-re. III., Str. Ion Vasii 16. 1084

Négyosztós modern lakás minden mellékkelhelyiséggel november 1-re kiadó. I., Str. Gheorghe Lazar 4. Bővebbet a házmasternél. 1230

Szép kertés családirházban két uccai szobás, hallos, modern lakás közel a villamoshoz, október 1-től kiadó. II., Str. Boliac 19. Viresies. 1234

Állás-velet

Új összecsuksukható ruganyos vaságy jutányosan eladó. III., Str. Ioan Vasii 16 Köniq. 1096

Hordók és kádak elsőrendű minőségben minden nagyságban raktáron Ászokhordók speciális előállítás. Fagylalt korvevátorok gvári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógvár. Timisoara IV., Str. Fröbl 5. Telef. n: 43—46. 678

Konyhakredenc eladó. II., Str. Prota Traila 26. Bővebbet 2—8 óra között. 1084

Álloméz szavatolt tiszta 40, 45 és 50 lei kilogramonként. II., Str. Balas 14. 1231

Nagy legyezőpálma olcsón eladó. III., Str. Brancoveanu 18. 1229

Külfönte

Egy-két középiskolai tanulót a legjobb ellátással mérsékelt ártért elfogad kisebb úri család. Cím a kiadóban. 1213

Gyászvélem letelt. 5 éves kisfiam részére szerető anyát keresek, akinek gondtalan megélhetést biztosíthatok. Van házam, földem, nyugdíjképes állami alkalmazásom. Felvilágosítást nyújt Bizonny Ferenc információs iroda Temesvár IV., Str. Iancu Vácárescu 11. 1222

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma: 28-10.

NE FOGADJON EL MAST!

mert a

HEBE GYÓGYVIZ

valódiságát a kizárólagos képviselő piros pótcimkéje jelzi.

Fólerakat:

„MINERALIA” ásványviz nagykereskedés

III. Pü'evardul Carol 45. Telefon 22—60.